

## Casa visurilor

Aceasta este povestea lui John Segrave - a vieții lui, care a fost nesatisfăcătoare; a iubirii lui, care a fost nesatisfăcută; a visurilor și a morții lui; iar dacă în cele două din urmă el a găsit ce i s-a refuzat în primele două, atunci, în definitiv, viața lui poate fi considerată un succes. Cine știe?

John Segrave provenea dintr-o familie care de-a lungul ultimului secol a decăzut încetul cu încetul. Fuseseră moșieri încă de pe vremea reginei Elisabeta, dar ultima lor bucată de pământ a fost vândută. S-a chibzuit bine și s-a decis că măcar unul din fii trebuie să-și însușească utila artă a facerii banilor. Faptul că cel ales a trebuit să fie John a fost o ironie inconștientă a Soartei.

Cu gura lui ciudat de senzuală, și ochii ca două tăieturi albastre și lungi care sugerau un spiriduș sau un faun, o sălbăticiune a pădurii, a fost nefiresc că el a trebuit să fie sacrificat, jertfă pe altarul Finanțelor. Mirosul pământului, gustul sărat al apei de mare pe buze și cerul liber deasupra capului - acestea erau lucruri pe care le iubea John Segrave și de la care a trebuit să-și ia adio.

La vârsta de optsprezece ani a devenit funcționar stagiar la o firmă mare. Șapte ani mai târziu era tot funcționar, nu chiar atât de tinerel, dar altfel cu statutul neschimbat. Talentul de „a face carieră” îi fusese omis de ursitoare. Era punctual, harnic, truditor - un funcționar și nimic mai mult.

Și totuși ar fi putut fi - ce? Nici el însuși n-ar prea fi putut răspunde la această întrebare, însă nu putea să

se lepede de convingerea că există undeva o viață în care el ar fi putut să... conteze. Existau în el o forță, o rapiditate a imaginației, un ceva pe care tovarășii lui truditari nu le întrezăriseră niciodată. Îl plăceau. Era simpatizat datorită aerului lui nepăsător pritenesc, iar faptul că același aer stăvilea orice intenție de intimitate adevărată trecea neobservat.

Visul puse brusc stăpânire pe el. Nu era deloc o fantezie copilărească amplificată și dezvoltată prin ani. Sosi într-o noapte de miez de vară, sau mai degrabă în zori, și se trezi din el furnicat tot, căznindu-se să-l rețină în timp ce visul zbură, alunecându-i din strânsoare în felul eluziv al viselor.

Se agăță cu disperare de el. Nu trebuia să plece... nu trebuia... Era Casa, firește! Casa pe care o cunoștea atât de bine. Era o casă adevărată, sau o știa doar din vis? Nu mai știa... dar în mod cert o cunoștea - o cunoștea foarte bine.

Slaba lumină cenușie a zorilor se furișă în cameră. Tăcerea era extraordinară. La 4:30 Londra, istovită Londră, își găsea scurtul răgaz de tihnă.

John Segrave stătea culcat în tăcere, învăluit în bucuria, minunea delicioasă și frumusețea visului. Ce isteț fusese că îl ținuse minte! De regulă, un vis o tulaea atât de repede, țâșnind pe lângă tine tocmai când, stând să se trezească, degetele tale neîndemânatice căutau să îl oprească și să îl rețină. Dar el fusese mai rapid decât acest vis! Îl înhățase în timp ce aluneca iute pe lângă el.

Era cu adevărat un vis ieșit din comun! Era casa și... Gândurile îi fură aduse la suprafața minții cu o smucitură căci, când ajunse să analizeze visul, nu-și mai amintea decât casa. Și brusc, cu o undă de dezamăgire,



recunosc că, la urma urmelor, casa îi era total străină. Nici chiar măcar nu o mai visase până atunci.

Era o casă albă, așezată pe un dâmb înalt. În apropiere erau copaci, dealuri albastre în depărtare, dar farmecul ei aparte nu depindea de împrejurimi căci (și asta era esența, climaxul visului) era o casă frumoasă, o casă ciudat de frumoasă. Pulsul i se accelerează când își aminti iar frumusețea ciudată a casei.

Exteriorul ei, firește, căci nu fusese înăuntru. Nici nu se pusese problema de asta – câtuși de puțin.

Apoi, în timp ce contururilor șterse ale camerei lui începeau să prindă formă în lumina crescândă, trăi deziluzia visătorului. Poate că, la urma urmelor, visul lui nu fusese atât de minunat... sau să se fi întâmplat, oare, ca parte minunată, explicativă a visului său să fi lunecat pe lângă el râzând de mâinile lui stângace? O casă albă, șezând pe un dâmb înalt – ce era atât de emoționant în treaba asta? Își amintea că era o casă destul de mare, cu o mulțime de ferestre, iar obloanele erau toate închise, nu pentru că locuitorii ei erau plecați (erau sigur de asta), ci pentru că era prea devreme și nimeni nu se sculase încă.

Apoi râse de imaginația lui și își aduse aminte că în acea seară urma să ia masa cu domnul Wetterman.

Maisie Wetterman era unica fiică a lui Rudolf Watterman, și toată viața fusese obișnuită să aibă exact ce voia. Într-o zi, aflată în vizită în biroul tatălui ei, îl remarcase pe John Segrave. El intrase cu niște scrisori cerute de tatăl ei. După plecarea lui, ea îl întrebă pe tatăl ei despre el. Watterman era un om comunicativ.

– E unul din fiii lui sir Edgar Segrave. Familie bună

și veche, dar scăpătată. Băiatul ăsta nu o să se remarce niciodată prin ceva deosebit. Îmi place, nici vorbă; dar n-are vlagă. Nu are energie de nici un fel.

Probabil că Maisie era indiferentă la energie. Asta era o calitate prețuită mai mult de tatăl ei. Oricum, două săptămâni mai târziu își convinse tatăl să-l invite pe John Segrave la cină. Era o cină intimă, ea și tatăl ei, John Segrave și o prietenă care locuia la ea.

Prietena simți nevoia să facă unele remarci.

- Presupun că sub rezerva aprobării, nu-i așa, Maisie? Mai târziu tăticuțul va finaliza treaba sub forma unui pachetel drăguț pe care îl va aduce din oraș drept cadru pentru draga lui fetiță, cumpărat și plătit în mod corespunzător.

- Allegra! Ești culmea!

Allegra Kerr râse.

- Știi, Maisie, tu chiar faci pasiuni pentru câte o chestie. Îmi place pălăria aia - trebuie s-o am! Dacă pălării, de ce nu și soți?

- Nu fi absurdă. Abia dacă am vorbit cu el.

- Da. Dar te-ai hotărât, spuse cealaltă. În ce constă atracția, Maisie?

- Nu știi, răspunse încetișor Maisie Wetterman. El e... altfel.

- Altfel?

- Da. Nu pot să explic. Arată bine, să știi, într-un fel ciudat, dar nu e vorba de asta. Îți crează impresia că nu te vede. Zău, nu cred că mi-a aruncat vreo privire în ziua aceea în biroul tatei.

Allegra râse.

- ăsta e un truc vechi. Aș spune că tânărul e destul de istet.

- Ești urâcioasă, Allegra!
- Fruntea sus, iubito. Tăticuțul îi va cumpăra micuței lui Maisie un miel pufos.
- Nu vreau să fie așa.
- Dragoste cu D mare. Asta e?
- De ce nu s-ar îndrăgosti de mine?
- N-are absolut nici un motiv să nu se îndrăgostească. Mă aștept că o va face.

Allegra zâmbea în timp ce vorbea, și își lăsă privirea să lunece peste cealaltă. Maisie Wetterman era scundă – predispusă la îngrășare – și avea părul negru, tuns scurt și artistic ondulat. Tenul ei bun din naștere era înfrumusețat de ruj și ultimele culori în materie de pudră. Avea gură frumoasă și dinți buni, ochi întunecați, cam mici și jucăuși, și un maxilar și o bărbie mai degrabă puternice. Era frumos îmbrăcat.

- Da, spuse Allegra terminându-și inspecția. N-am nici un dubiu că se va îndrăgosti. Efectul total e cu adevărat foarte bun, Maisie.

Prietena ei o privi cu îndoială.

- Vorbesc serios, spuse Allegra. Dar hai să presupunem, doar așa, de dragul discuției, că nu s-ar îndrăgosti. Ce-o să fie atunci?

- Poate că nu o să-mi placă deloc când am să-l cunosc mai bine.

- Foarte drept. Pe de altă parte, s-ar putea să-ți placă chiar foarte mult. Iar în cazul ăsta...

Maisie ridică din umeri.

- Sper că am destulă mândrie...

Allegra o întrerupse.

- Mândria prinde bine când e vorba să-ți maschezi sentimentele, dar nu te poate opri să le ai.

- Mă rog, spuse Maisie, îmbujorată. Nu văd de ce n-aș spune-o. Sunt o partidă foarte bună. Din punctul lui de vedere, adică. Sunt fata tatei și tot tacâmul.

- Parteneriat în perspectiva apropiată, etcetera, spuse Allegra. Da, Maisie. Ești fiica tatălui tău, nici vorbă. Sunt fantastic de mulțumită. Chiar îmi place ca prietenii mei să o spună pe-a dreptă.

- Ești nesuferită, Allegra.

- Dar stimulative, iubito. De asta mă ții aici. Studiez istoria, știi, și mereu m-a intrigat faptul că bufonul de curte a fost permis și încurajat. Acum că eu personal sunt un bufon, înțeleg rostul. E un rol destul de bun, vezi tu, trebuia să fac ceva. Parcă mă văd cum eram, mândră și fără un sfanț ca o eroină de roman dulceag, cu naștere bună și prost educată. „*Ce e de făcut, fato? Dumnezeu știe,*” spuse ea. Genul de fată rudă săracă, plină de bune intenții și fără foc în cameră, mulțumită să facă treburi ciudate și „să o ajute pe draga verișoară Cutărică”. Nimeni nu o vrea cu adevărat, în afară de cei care nu își pot păstra servitorii, iar ei o tratează ca pe un sclav ce trage la galere. Așa că am devenit bufon de curte. Insolentă, vorbit pe șleau, un strop de înțelepciune când și când, iar în spatele tuturor acestora, un ascuțit spirit de observare a naturii umane. Oamenilor le place să li se spună cât de oribili sunt în realitate. De asta se înghesuie să se ducă la predicatorii renumiți. Chestia asta are mare succes.

Întotdeauna sunt copleșită cu invitații. Pot trăi pe seama prietenilor mei cu cea mai mare ușurință, și am grijă să nu mă prefac deloc că sunt recunoscătoare.

- Nu mai există nimeni ca tine, Allegra. Ție nu-ți pasă câtuși de puțin ce spui.

- Aici te înșeli. Îmi pasă, foarte mult - am grijă și mă gândesc bine ce spun. Aparenta mea vorbire deschisă este întotdeauna calculată. Trebuie să fiu prudentă. Slujba asta trebuie să mă țină până la bătrânețe.

- De ce nu te măriți? Știi că te-au cerut o grămadă. Chipul Allegrei se înăspri brusc.

- Nu pot să mă mărit vreodată.

- Din cauză că... Maisie lăsă fraza neterminată, privindu-și prietena. Aceasta dădu scurt din cap în sens afirmativ.

Pe scări se auziră pași. Valetul deschise larg ușa și anunță:

- Domnul Segrave.

John intră fără cine știe ce entuziasm. Nu-și putea imagina de ce îl învitase bătrânul. Dacă ar fi putut să se fofileze, ar fi făcut-o. Casa cu măreția ei solidă și covoarele moi îl deprima.

O fată îi ieși înaintea și dădu mâna cu el. Își aminti vag că o văzuse într-o zi în biroul tatălui ei.

- Ce mai faci, domnule Segrave? Domnul Segrave - domnișoara Kerr.

Atunci el se trezi. Cine era ea? De unde venea? De la faldurile de culoarea focului care plutea în jurul ei până la aripioarele micuțe de zeu Mercur de pe capul ei mic, grecesc, era o făptură efemeră și fugară, profilată pe fundalul mohorât cu un efect de ireal.

Intră Rudolf Wetterman însoțit de scârțâitul cămășii scrobite. Coborâră la masă.

Allegra Kerr discuta cu gazda ei. John Segrave trebui să se dedice lui Maisie. Dar toată mintea îi era la fata care ședea de cealaltă parte a sa. Era formidabilă. Efectul pe care îl crea era mai mult studiat decât natural,

se gândi el. Dar dincolo de toate astea se afla altceva. Un foc pâlpaitor, intermitent, capricios ca cel care, pe vremuri, ademenea bărbatii în mlaștini.

În cele din urmă prinse ocazia să-i vorbească. Maisie îi transmitea tatălui ei un mesaj de la un prieten cu care se întâlnise în ziua aceea. Acum că momentul sosise, era legat la gură. privirea lui o implora pe mutește.

- Subiecte de sufragerie, spuse ea lejer. Să începem cu teatrele, sau cu una din acele abordări fără număr „Îți place...?”

John râse.

- Iar dacă descoperim că amândurora ne plac câinii și nu ne plac pisicile roșcate, asta va forma ceea ce se numește o „legătură” între noi?

- Categoric, spuse cu gravitate Allegra.

- Cred că e păcat să începem cu un interogatoriu.

- Totuși, în felul ăsta conversația e accesibilă tuturor.

- E drept, dar cu rezultate dezastruoase.

- E util să cunoști regulile - chiar și numai ca să le încalci.

John îi zâmbi.

- Să înțeleg, deci, că noi doi ne vom lansa în aiureli personale. Chiar dacă prin asta manifestăm geniul care e înrudit cu nebunia.

Cu o mișcare rapidă, necontrolată, mâna fetei mătură de pe masă un pahar de vin. Se auzi zornăitul de sticlă spartă. Maisie și tatăl ei se opriră din discuție.

- Îmi pare foarte rău, domnule Wetterman. Dau cu paharele de podea.

- Draga mea Allegra, n-are nici o importanță,

absolut nici una.

John Segrave spuse repede în surdină:

- Pahar spart. Asta e ghinion. Aș vrea... să nu se fi întâmplat.

- Fii pe pace. Cum se spune? „Nu poți aduce ghinionul acolo unde ghinionul se află la el acasă.“

Ea se întoarse iarăși spre domnul Wetterman. Reluând conversația cu Maisie, John încercă să plaseze citatul. În cele din urmă reuși. Erau cuvintele folosite de Sieglinde în Walkiria când Sigmund vrea să plece din casă.

Se gândi: „S-a referit la ea...?“

Dar Maisie îi cerea părerea despre ultima reprezentație a teatrului de revistă. Nu cu mult în urmă el recunoscuse că era pasionat de muzică.

Maisie spuse:

- După cină o vom convinge pe Allegra să ne cante la pian.

Merseră cu toții în salon. În sinea lui, Wetterman considera acest lucru un obicei barbar. Lui îi plăceau gravitatea rituoasă a vinului făcând înconjurul mesei, împărțirea trabucurilor. Dar poate că în seara asta era mai bine așa. Nu știa ce naiba să-i spună lui John Segrave. Maisie exagera cu capriciile ei. Tipul nici măcar nu era arătos - cu adevărat arătos - și în mod categoric nu era amuzant. Se bucură când Maisie o rugă pe Allegra Kerr să cante la pian. Așa seara avea să treacă mai ușor. Tânărul idiot nici măcar nu juca bridge.

Allegra cânta bine, deși fără tușa unei profesioniste. Cântă muzică modernă, Debussy și Strauss, și puțin Scriabin. Apoi trecu la primele acorduri ale *Pateticii* lui Beethoven, acea expresie de jale infinită, de tristețe

nesfârșită și vastă ca veacurile, dar în care, de la început până la sfârșit respiră spiritul care nu va accepta înfrângerea. În solemnitatea, devenirii fără de moarte, el se mișcă în ritmul învingătorului spre osânda lui finală.

Spre sfârșit ea șovăi, degetele ei produsera un dezacord și se opri brusc. Se uită către Maisie și răsese batjocoritor.

- Vezi, spuse ea. Nu vor să mă lase.

Apoi, fără să aștepte răspuns la vorbele ei oarecum enigmatice, plonjă într-o melodie ciudată și obsedantă, o chestie alcătuită din armonii stranii și ritm ciudat, total deosebită de tot ce auzise vreodată Segrave. Era delicată ca un zbor de pasăre care plutea lin, pentru ca brusc, fără cea mai mică atenționare, să se transforme într-un simplu zornăit de note discordante, și Allegra se ridică râzând de la pian.

În ciuda râsului ei, arăta tulburată și aproape înspăimântată. Se așeză lângă Maisie și John o auzi pe aceasta rostind cu voce joasă:

- Nu trebuia s-o faci. Chiar că nu trebuia.

- Ce a fost treaba aia de la urmă? întrebă curios John.

- Ceva propriu.

Allegra vorbi scurt și tăios. Wetterman schimbă subiectul.

În noaptea aceea John Segrave visă din nou Casa.

John era nefericit. Viața îi era enervantă ca niciodată. Până acum o acceptase răbdător - o necesitate dezagreabilă, dar una care îi lăsa libertatea interioară practic neatinsă. Acum toate astea se schimbaseră.



Lumea exterioară și cea interioară se întrepătrundeau.

Nu își ascunsese motivul acestei schimbări. Se îndrăgostise la prima vedere de Allegra Kerr. Ce era de făcut în privința asta?

În acea primă seară fusese prea uluit ca să-și facă vreun plan. Nici măcar nu încercase să o revadă. Puțin mai târziu, când Maisie Wettermann îl invită în weekend la proprietatea tatălui ei de la țară, se duse nerăbdător, dar fu dezamăgit, căci Allegra nu era acolo.

Îi pomeni lui Maisie de ea, tatonând, iar Maisie îi spuse că Allegra era în Scoția, într-o vizită. El lăsa treaba așa. I-ar fi plăcut să vorbească mai departe despre ea, dar cuvintele păreau să-i rămână în gât.

În acel weekend, Maisie se văzu pusă în încurcătură cu privire la el. Acesta părea să nu vadă... ei bine, să nu vadă ceea ce era atât de limpede de văzut. Ea era o femeie francă în metodele ei, dar franchisea nu avu nici un efect asupra lui John în sensul că trecu pe lângă el neabăgată în seamă. El o găsea amabilă, dar puțin cam copleșitoare.

Totuși Parcele fură mai tari decât Maisie. Ele doriră ca John s-o revadă pe Allegra.

Se întâlniră în parc într-o după-amiază de duminică. El o văzu de departe și inima începu să-i bată în piept cu putere. Dar dacă ea îl uitase...

Însă ea nu-l uitase. Se opri și îi vorbi. În câteva minute mergeau alături, luând-o prin iarbă. El era caraghios de fericit.

El spuse dintr-o dată:

- Crezi în vise?
- Cred în coșmaruri.

Asprimea glasului ei îl făcu să tresară.

- Coșmaruri, repetă el prosteste. Nu mă refeream

la coșmaruri.

Allegra se uită la el.

- Nu, spuse ea. În viața ta n-au existat coșmaruri. Văd asta.

Glasul ei blând... altfel.

El îi povesti atunci despre visul lui cu casa albă, bâlbâindu-se puțin. Îl visase de-acum de șase - ba nu, de șapte ori. Mereu același. Era frumos... atât de frumos!

Continuă.

- Vezi tu, într-un fel, are o legătură cu tine. L-am avut prima dată în noaptea dinainte de a te cunoaște.

- Are legătură cu mine? Ea râse - un râs scurt și amar. Oh, nu, e imposibil. Casa era frumoasă.

- La fel și tu, spuse John Segrave.

Allegra se îmbujoră ușor de supărare.

- Scuză-mă, am fost tâmpită. Parcă am cerșit un compliment, nu-i așa? Dar n-am vrut deloc să mă refer la asta. Exteriorul meu e în regulă, știu.

- N-am văzut încă interiorul casei, spuse John Segrave. Știu că atunci când îl voi vedea va fi la fel de frumos ca exteriorul.

Vorbea rar și grav, dând cuvintelor un înțeles pe care ea preferă să-l ignore.

- Vreau să-ți mai spun ceva... dacă dorești să mă ascuți.

- Doresc să te ascult.

- Renunț la slujba asta pe care o am. Ar fi trebuit s-o fac demult, acum îmi dau seama. M-am mulțumit să mă las dus de vânt știind că sunt un ratat, fără să-mi prea pese, doar trăind de pe o zi pe alta. Un bărbat n-ar trebui să facă asta. Treaba bărbatului este să găsească ceva pe care poate să-l facă, și să-l facă foarte bine. Renunț la

slujba asta și mă apuc de altceva – de o treabă total diferită. E vorba de un fel de expediție în Africa de Vest, nu pot să-ți dau detalii. Nu trebuie să fie cunoscute; dar dacă treaba iese – ei bine, am să fiu bogat.

– Așadar și tu apreciezi succesul prin prisma banilor?

John Segrave spuse:

– Pentru mine banii înseamnă un singur lucru – tu! Când am să mă întorc... Se opri.

Ea lăsă capul în jos. Chipul ei devenise foarte palid.

– N-am să mă prefac că n-am înțeles. De asta trebuie să-ți spun acum, o dată pentru totdeauna: *N-am să mă mărit niciodată.*

El se gândi un timp, apoi spuse foarte blând:

– Nu poți să-mi spui de ce?

– Aș putea, dar nu vreau să-ți spun.

El rămase din nou tăcut, apoi ridică privirea și pe fața lui de faun apăru un zâmbet luminos, deosebit de atrăgător.

– Înțeleg, spuse el. Așadar nu mă vei lăsa să intru în Casă... nici măcar să-mi arunc privirea o clipă? Obloanele trebuie să rămână trase.

Allegra se aplecă și își lăsă mâna pe a lui.

– Am să-ți spun doar atât. Tu îți visezi Casa. Dar eu... nu visez. Visele mele sunt coșmaruri!

Și cu asta îl părăsi brusc, deconcertant.

În noaptea aceea el visă din nou. În ultimele vise își dăduse seama că, mai mult ca sigur. Casa era locuită. Văzuse o mână dând la o parte obloanele, zărise siluete mișcându-se înăuntru.

În noaptea asta Casa părea mai frumoasă ca niciodată. pereții ei albi străluceau în lumina soarelui.

Pacea și frumusețea ei erau desăvârșite.

Apoi, brusc, deveni conștient că bucuria i se întetește. Cineva venea la fereastră. Era sigur de asta. O mână, aceeași mână pe care o mai văzuse, dădu oblonul la o parte. Într-o clipită avea să vadă...

Era treaz - cutremurându-se încă de groază, de scârba de nedescris provocate de *Ființa* care se uitase la el pe fereastra Casei.

Era o Ființă întru totul oribilă, o Ființă atât de scârboasă și nesuferită încât simpla ei amintire îi făcea greață. Și el știa că lucrul cel mai oribil și mai scârbos în treaba asta era prezența Ființei în acea Casă - Casa Frumuseții.

Căci unde locuia acea Ființă era groază - groază care se ridica și ucidea pacea și seninătatea care erau de drept ale Casei. Frumusețea, minunata frumusețe nemuritoare a Casei era distrusă pe veci, căci între pereții ei sfinți locuia Umbra unei Ființe Spurcate!

Segrave știu că dacă avea să mai viseze vreodată Casa avea să se trezească imediat tresărind de groază, ca nu cumva din frumusețea ei albă Ființa să se uite pe neașteptate la el.

În seara următoare, când plecă de la birou, se duse direct acasă la familia Wettermann. Trebuia s-o vadă pe Allegra Kerr. Maisie avea să-i spună unde s-o găsească.

Nici nu observă lumina care fulgeră în ochii lui Maisie la vederea lui și faptul că se repezi să-l salute. El își rosti pe loc, bâlbâit, cererea, cu mâna ei încă în a lui.

- Domnișoara Kerr. Am întâlnit-o ieri, dar nu știu unde stă.

Nu simți mâna lui Maisie devenind moale în a lui în timp ce și-o retrăgea. Răceala bruscă a glasului ei nu-i

spuse nimic.

- Allegra e aici - locuiește cu noi. Dar mă tem că nu poți s-o vezi.

- Dar...

- Vezi tu, mama ei a murit azi dimineată. Tocmai am primit vestea.

- Oh! Era uluit.

- Totul e foarte trist, spuse Maisie. Ezită doar o clipă, apoi continuă. Vezi tu, a murit în... ei bine, practic într-o casă de nebuni. Există nebunie în familie. Bunicul s-a împușcat, iar una din mătușile Allegrei este incurabil imbecilă, și alta s-a înecat.

John Segrave scoase un sunet nearticulat.

- M-am gândit că s-ar cuveni să-ți spun, rosti virtuoasă Maisie. Suntem prieteni buni, nu-i așa? Bineînțeles că Allegra este foarte atrăgătoare. O mulțime de bărbați i-au cerut să se mărite cu ei, dar firește că ea nu vrea să se mărite - n-ar putea, nu-i așa?

- Ea e cum trebuie, spuse Segrave. Ea nu are nimic.

Glasul îi suna răgușit și nefiresc până și lui.

- Nu se știe niciodată, mama ei era absolut normală când era tânără. Și nu era doar... ciudată, să știi. Era nebună de-a binelea. Nebunia e un lucru groaznic.

- Da, spuse el, e un lucru cât se poate de înspăimântător.

Acum știa cine se uitase la el pe fereastra Casei.

Maisie mai vorbea încă. O întrerupse cu bruschete.

- De fapt am venit să-mi iau la revedere... și să vă mulțumesc tuturor pentru amabilitate.

- Doar nu pleci?

Glasul ei avea o notă alarmată.

El îi zâmbi pieziș - un zâmbet patetic și atrăgător.

- Da, spuse el. Ba da, plec în Africa.

- Africa!

Maisie rosti cuvântul interzisă. Nu se putea aduna, iar el îi scutură mâna și plecă. Ea rămase acolo, cu pumnii strânși și câte o pată roșie de supărare în fiecare obraz.

Jos, în prag, John Segrave se pomeni față în față cu Allegra care intra. Era îmbrăcată în negru, albă la față și fără viață. Îi aruncă o privire apoi îl trase într-o cameră mică.

- Maisie ți-a spus. Știi?

El dădu din cap.

- Dar ce contează? Tu ești sănătoasă.

Ea se uită la el cu tristețe, cu jale.

- Tu n-ai nimic, repetă el.

- Nu știu, spuse ea aproape în șoaptă. Nu știu. Ți-am spus despre... visele mele. Iar când cânt - când sunt la pian - vin celelalte și mă apucă de mâini.

Ea îi zări reculul de o clipă.

- Înțelegi, șopti ea. Înțelegi... Dar aș fi vrut ca Maisie să nu-ți spună. Asta îți ia totul.

- Totul?

- Da. Nu vor mai rămâne nici măcar visele. Căci acum... nici n-ai să mai îndrăznești să visezi iar Casa.

Soarele Africii de Vest se revărsa, și căldura era puternică.

John Segrave continuă să geamă.

- N-o găsesc. Nu pot s-o găsesc.

Doctorul englez cu păr roșu și maxilar impresionant și se uită urât la pacientul său într-un mod care îi era

caracteristic.

- Mereu spune asta. La ce se referă?

- Cred că vorbește despre o casă, domnule. Sora de caritate de la Misiunea Romano-Catolică vorbea cu detașarea ei blândă în timp ce se uita și ea la bolnav.

- O casă, ai? Ei bine, trebuie să și-o scoată din cap, altfel n-o să-l facem bine. Segrave! Segrave!

Atenția rătăcitoare se concentrează. Ochii poposiră pe fața doctorului cu o expresie de recunoaștere.

- Ascultă, ai să te faci bine. Am să te fac bine. Dar trebuie să încetezi să îți mai faci griji cu privire la casa asta. Nu poate să fugă, să știi. Așa că nu-ți mai bate capul s-o găsești acum.

- Foarte bine. John părea ascultător. Presupun că nu poate să fugă dacă niciodată n-a fost acolo.

- Firește că nu! Doctorul râse vesel. Acum te vei face bine cât ai clipi. Și, cu o bruschete violentă, doctorul plecă.

Segrave stătea culcat gândindu-se. Febra dispăruse momentan, și el putea gândi limpede și lucid. Trebuia să găsească acea Casă.

De zece ani visa s-o găsească - gândul că ar putea da peste ea pe neașteptate fusese cea mai mare spaimă a lui. Iar apoi, își aminti de el, când temerile lui se domoliră, într-o zi ea îl găsise pe el. Își amintea cu claritate groaza obsedantă de la început, iar apoi brusc și delicioasa ușurare. Căci, la urma urmelor, Casa era pustie!

Total pustie și minunat de liniștită. Era cum și-o amintea că era cu zece ani în urmă. Nu uitase. Un camion uriaș cu mobilă se îndepărta încet de Casă. Ultimul ocupant își căra lucrurile, desigur. El se duse la oamenii

din camion și vorbi cu ei. Camionul avea ceva destul de sinistru, era foarte liber, iar oamenii purtau haine și mănuși negre. Toate astea îi aminteau de altceva, ceva pe care nu și-l putea aduce aminte.

Da, avusese dreptate. Ultimul chiriaș se muta, contractul i se încheiase. Casa urma să rămână goală deocamdată, până când se întorcea proprietarul din străinătate.

La deșteptare, fusese plin de frumusețea tihnită a casei pustii.

La o lună după aceea primise o scrisoare de la Maisie (ea îi scria cu perseverență, o dată pe lună). În ea îi spunea că Allegra Kerr murise în același ospiciu ca mama ei, teribil de trist, nu-i așa? Deși, firește, o eliberare binecuvântată.

Asta fusese cu adevărat foarte ciudat. Să vină astfel după visul lui! Nu înțelegea totul. Dar era ciudat.

Iar partea cea mai rea era că de atunci nu mai fusese în stare să găsească Casa. Cumva, uitase drumul.

Febra începu din nou să pună stăpânire pe el. Se foi neliniștit. Desigur, uitase, Casa era pe un dâmb înalt! Trebuia să se cațere să ajungă acolo. Era tare greu să urce panta abruptă a dâmbului, foarte greu. Sus, sus, sus... oh! Alunecase! Trebuia să o ia din nou de la poale. Sus, sus, sus... treceau zile, săptămâni... nu era sigur dacă nu treceau chiar ani! Iar el încă urca.

O dată auzi glasul doctorului. Dar nu se putea opri din urcat ca să asculte. În plus, doctorul i-ar fi spus să renunțe să mai caute Casa. Doctorul credea că e o casă obișnuită. El nu știa.

Își aminti dintr-o dată că trebuia să fie calm, foarte calm. Nu puteai găsi Casa decât dacă erai foarte calm. Nu



avea rost să caute Casa în grabă, cu sufletul la gură.

Măcar de putea să rămână calm! Dar era atât de cald! Cald? Era frig – da, frig. Asta nu era panta dâmbului, era un aisberg – un aisberg zimțat, rece.

Era atât de obosit! Nu avea să mai caute, nu avea nici un rost. Ah! Iată o uliță... oricum, era mai bună decât un aisberg. Ce plăcut era pe ulița înverzită și răcoroasă! Iar copacii aceia... ei erau grozavi! Erau cam ca... ce? Nu își amintea, dar asta nu conta.

Ah, iată flori! Toate aurii și albastre! Ce minunat era totul... și cât de ciudat familiar! Firește, mai fusese aici. Acolo, printre copaci, se zărea Casa stând pe dâmbul înalt. Ce frumoasă era! Ulița verde și copacii și florile erau nimic pe lângă frumusețea supremă, atotsatisfăcătoare a Casei.

Grăbi pasul. Când te gândești că încă nu fusese înăuntru! O prostie de necrezut din partea lui – când avuse tot timpul cheia în buzunar!

Și bineînțeles că frumusețea exteriorului era nimic pe lângă frumusețea care se afla în interior – mai ales că stăpânul se întoarse din străinătate. Urcă treptele către ușa mare.

Măini puternice și crude îl trăgeau înapoi! Se luptau cu el, îl trăgeau încolo și înapoi, înainte și înapoi.

Doctorul îl zgâlțâia, urlându-i în ureche. „Ține-te bine, omule, poți! Nu pleca! Nu pleca!” Ochii îi erau luminați de furia celui care vede un dușman. Segrave se întrebă cine era Dușmanul. Călugărița în sutană neagră se ruga. Și asta era ciudat.

Iar tot ce voia el era să fie lăsat în pace. Să se întoarcă la Casă. Căci cu fiecare clipă Casa devenea tot mai ștearsă.

Asta, desigur, era din cauză că doctorul era atât de puternic. El nu era destul de puternic ca să se lupte cu doctorul. Măcar de-ar fi putut!

Dar stop! Mai era un nod – modul în care plecau visele în momentul deșteptării. Nici o forță nu putea să le oprească – ele țâșneau pur și simplu pe lângă tine. Mâinile doctorului nu aveau să fie în stare să-l țină dacă luneca – doar luneca!

Da, asta era calea! Zidurile albe erau iarăși vizibile, glasul doctorului era mai slab, mâinile lui abia se țineau. Acum știu cum râd visele când îți trag clapa!

Era la ușa Casei. Liniștea era desăvârșită. Băga cheia în broască și o răsuci.

Așteptă doar o clipă, pentru a savura deplinătatea perfecțiunii, inefabila, atotsatisfăcătoarea desăvârșire a bucuriei.

Apoi... trecu peste Prag.

## Marginea prăpastiei

Clare Halliwell cobora poteca scurtă ce ducea de la ușa vilișoarei ei până la poartă. Pe braț avea un coș, iar în coș erau o sticlă cu supă, niște jeleu de casă și câțiva struguri. În micul sat Daymer's End nu existau mulți săraci, dar cei care existau erau îngrijorați cu asiduitate, iar Clare era una dintre cele mai eficiente lucrătoare din parohie.

Clare Halliwell avea treizeci și doi de ani. Avea o ținută dreaptă, colorit sănătos și ochi căprui frumoși. Nu era frumoasă, dar arăta proaspătă și plăcută și foarte englezoaică. Toată lumea o plăcea și spunea că e un soi bun. De la moartea mamei ei, petrecută cu doi ani în urmă, locuia singură în vilișoară cu câinele ei, Rover. Creștea păsări și îi plăceau animalele și viața sănătoasă în aer liber.

În timp ce deschua poarta, o mașină sport cu două locuri trecu prin față și șoferița, o fată cu pălărie roșie, își flutură mâna a salut. Clare răspunse, dar preț de o clipă buzele i se strânsură. Simți în inimă acea durere pe care o simțea întotdeauna când o vedea pe Vivien Lee. Soția lui Gerald!

Medenham Grange\*, care se afla doar la o milă în afara satului, aparținuse timp de multe generații familiei Lee. Sir Gerald Lee, actualul stăpân al conacului, era bătrân pentru anii lui și considerat de mulți bățos ca fel de a fi. În realitate, îngâmfarea lui masca multă timiditate. El și Clare se jucaseră împreună în copilărie. Mai târziu fuseseră prieteni, și mulți se așteptaseră încrezători la o legătură mai strânsă și mai intimă,

---

\* Grange = Conac (lb. engleză)

inclusiv Clare însăși. Nu era nici o grabă, firește, dar într-o bună zi... Lăsa treaba așa în mintea ei. Într-o bună zi.

Iar apoi, chiar în urmă cu un an, satul fusese șocat de vestea căsătoriei lui sir Gerald cu o anume domnișoară Harper – o fată de care nimeni nu auzise!

Proapăta lady Lee nu era simpatizată în sat. Nu manifesta nici cel mai mic interes față de problemele parohiei, vânătoarea o plictisea, și nu putea să sufere traiul la țară și sporturile în aer liber. Mulți clătinau din cap și se întrebau cum avea să se sfârșească povestea asta. Era lesne de înțeles de unde venise pasiunea lui sir Gerald. Vivien era o frumusețe. Din cap până în picioare era în total contrast cu Clare Halliwell, micuță, zglobie, delicată, cu părul roșu-auriu care îi cădea în bucle încântătoare peste urechile drăguțe, și niște ochi mari și violenți care știau să arunce priviri piezișe, provocatoare.

Gerald Lee, în felul lui simplu de bărbat, fusese dornic ca soția lui și Clare să se împrietenească. Clare era invitată adesea la cină la conac, iar Vivien mima drăgălaș o intimitate afectuoasă ori de câte ori se întâlneau. De aici salutul ei vesel din această dimineață.

Clare își continuă drumul și își îndeplini sarcina. La bătrâna în cauză era și vicarul în vizită, și el și Clare făcură câțiva metri împreună la plecare, înainte ca drumurile să li se despartă. Mai rămaseră un minut în loc discutând problemele parohiei.

– Mă tem că Jones și-a dat iar în petic, spuse vicarul. Și îmi făcusem atâtea speranțe după ce s-a oferit, de bună voie, să-și ia angajamentul!

– Dezgustător, spuse crispată Clare.

– Așa ni se pare nouă, dar nu trebuie să uităm că e foarte greu să ne punem în locul lui și să înțelegem

tentația. Dorința lui de a bea este inexplicabilă pentru noi, dar cu toții avem propriile noastre tentații, astfel că putem înțelege.

- Presupun că avem, spuse nesigură Clare.

Vicarul îi aruncă o privire.

- Unii dintre noi au norocul să fie foarte puțin ispitiți, spuse el cu blândețe. Dar chiar și lor le vine timpul. Nu uita să te păzești și să te rogi ca să nu fii dusă în ispită.

Apoi, luându-și la revedere, vicarul se îndepărtă vioi. Clare își continuă gânditoare drumul, și la un moment dat mai să dea peste sir Gerald Lee.

- Bună, Clare. Speram să te întâlnesc. Arăți foarte în formă. Ce colorit ai!

Culoarea din obraji nu fusese acolo un minut mai înainte. Lee continuă:

- Cum spuneam, speram să dau de tine. Vivien trebuie să plece în weekend la Bournemouth. Mama ei nu se simte bine. Poți veni la noi la cină marți în loc de diseară?

- Oh, da! Marți e la fel de bine.

- Splendid. Atunci, așa rămâne. Trebuie să o iau repede din loc.

Când Clare ajunsese acasă își găsi credincioasa servitoare în prag, uitându-se după ea.

- Iată-vă, domnișoară. Așa o grozăvie! L-au adus pe Rover acasă. A ieșit de capul lui azi dimineață și a dat peste el o mașină.

Clare se duse repede la câine. Adora animalele, iar Rover era feblețea ei. Îi pipăi labele una câte una, apoi își trecu mâinile peste corpul lui. Câinele mârâi o dată sau de două ori și îi linse mâna.

- Dacă are vreo leziune gravă, e internă, spuse ea în cele din urmă. Nici un os nu pare să fie rupt.

- Să-l ducem la veterinar, domnișoară?

Clare clătină din cap. Nu avea încredere în veterinarul satului.

- Să așteptăm până mâine. Nu pare să aibă dureri mari, iar culoarea gingiilor e bună, așa că nu poate fi sângerare puternică internă. Mâine, dacă nu-mi place cum arată, am să-l duc cu mașina la Skippington și am să-l pun pe Reeves să-l examineze. El e de departe cel mai bun.

În ziua următoare Rover arăta mai slăbit și Clare își puse în aplicare planul. Micul oraș Skippington era la vreo patruzeci de mile depărtare, o distanță bunicică, dar Reeves, veterinarul de acolo, era renumit pe o rază de multe mile.

El diagnostică anumite leziuni interne, dar cu mari speranțe de însănătoșire, și Clare plecă foarte mulțumită să-l știe pe Rover în grija lui.

În Skippington era un singur hotel cu oarecare pretenții, *County Arms*. Acesta era în principal frecventat de comisvoiajori, căci împrejurimile orașelului nu erau bune pentru vânătoare și era la distanță de principalele șosele pentru automobiliști.

Prânzul nu se servea până la ora unu, și cum mai avea de așteptat câteva minute până atunci, Clare își făcu de lucru aruncându-și privirea peste înregistrările din registrul deschis de la recepție.

Brusc scoase o exclamație înăbușită. Oare nu-i era cunoscut acel scris, cu bucle și curbele și înfloriturile lui? În mod sigur îl cunoștea. Întotdeauna îl considerase de

neconfundat. Dar, bine-nțeleș, era absolut imposibil. Vivien Lee era la Bornemouth. Însăși înregistrarea dovedea că era imposibil: *Domnul și doamna Cyril Brown. Londra.*

Însă, în ciuda ei însăși, ochii îi fugeau iar și iar la acel scris înflorit, și dintr-un impuls pe care nu-l putea defini o întrebă brusc pe recepționeră.

- Doamna Cyril Brown? Mă întreb dacă e cea pe care o cunosc eu.

- O doamnă mărunțică? Păr roșcat? Foarte draguță. A venit cu o mașină de două locuri, doamnă. Un Peugeot, parcă.

Atunci asta era! O coincidență ar fi fost prea de tot. Ca în vis, o auzi pe recepționeră continuând:

- Au fost aici în weekend chiar acum o lună și ceva, și le-a plăcut atât de mult încât au venit iar. Proaspăt căsătoriți, aș zice.

Clare se auzi spunând:

- Mulțumesc. Nu cred că poate fi prietena mea.

Glasul îi sună altfel, de parcă aparținea altcuiva. La un moment dat ședea în sala de mese, mâncând în liniște friptură rece de vită, cu mintea o amestecătură de gânduri și emoții contradictorii.

Nu avea absolut nici un dubiu. O cântărise destul de corect pe Vivien la prima lor întâlnire. Vivien era genul. Se întrebă vag cine era bărbatul. Cineva pe care Vivien îl cunoscuse înainte de căsătorie? Foarte probabil... asta nu conta... nimic nu conta, în afară de Gerald.

Ce trebuia să facă ea, Clare, în privința lui Gerald? El se cuvenea să știe - categoric se cuvenea să știe. Era clar de datoria ei să-i spună. Ea descoperise din întâmplare secretul lui Vivien, dar trebuia să-i aducă

neîntârziat la cunoștință lui Gerald faptele. Ea era prietenă cu Gerald, nu cu Vivien.

Dar, într-un fel sau altul, nu se simțea bine. Conștiința ei nu era împăcată. La prima vedere, raționamentul ei era bun, dar datoria și imboldul se îmbinau suspect de bine. Recunoscuse în sinea ei că nu o plăcea pe Vivien. În plus, dacă era ca Gerald Lee să divorțeze de soția lui – iar Clare nu avea nici un dubiu că asta era exact ce avea să facă, era un bărbat cu vederi aproape fanatice despre onoare – atunci, ei bine, Gerald avea drum liber ca să vină la ea. În fața acestui mod de a pune problema, dădu repede înapoi. Acțiunea pe care și-o propusese părea despuiată și urâtă.

Elementul personal intervenea prea mult. Nu putea fi sigură de propriile ei motive. Clare era în esență o femeie cu sentimente nobile, o femeie cu conștiință. Acum se străduia în mod foarte serios să vadă care era datoria ei. Dorea, cum dorise întotdeauna, să facă ce era drept. Ce era drept în acest caz? Ce era greșit?

Dintr-o pură întâmplare ajunsese în posesia unor fapte care îi afectau pe bărbatul pe care îl iubea și pe femeia pe care o antipatiza și – da, de ce să nu fie cinstită? – pe care era extrem de geloasă. Putea să distrugă pe acea femeie. Era îndreptățită să facă asta?

Clare se ținuse întotdeauna deoparte de bârfele și scandalurile care fac parte inevitabil din viața satului. Îi făcea rău să se gândească la faptul că acum semăna cu una din acele hiene umane pe care le disprețuise întotdeauna.

Dintr-o dată îi venise în minte cuvintele rostite de vicar în acea dimineață.

*Chiar și lor le vine timpul.*



Îi venise și ei timpul? Era asta ispita ei? Venise insidios deghizată în datorie? Ea era Clare Halliwell, o creștină, care trăia în iubire și milostivenie cu toți bărbații - și femeile. Dacă era să-i spună lui Gerald, trebuia să fie absolut sigură că era călăuzită doar de motive impersonale. Deocamdată nu avea să spună nimic.

Achită prânzul și porni la drum, cu conștiința incredibil de împăcată. Într-adevăr, se simțea fericită cum nu se mai simțise de mult. Se bucura că avusese tăria să reziste ispitei, să nu facă nimic josnic sau nedemn. Preț de o secundă îi trecu prin minte că poate senzația de putere îi ușurase cugetul, dar alungă ideea ca pe o fantezie.

Seara de marți o găsi întărită în hotărârea ei. Dezvăluirea nu putea veni de la ea. Ea trebuia să păstreze tăcerea. Propria-i iubire secretă pentru Gerald făcea imposibil datul în vileag. Un punct de vedere cam prea nobil? Poate, dar pentru ea era singurul posibil.

Ajunse la conac cu mașinuța ei. Șoferul lui sir Gerald era la ușa din față ca să-i ducă mașina la garaj după ce cobora, întrucât era o seară umedă. El tocmai pornise, când Clare își aduse aminte de niște cărți pe care le împrumutase și acum le adusese înapoi. Strigă după el, dar omul nu auzi. Valetul alergă după mașină.

Astfel, preț de câteva minute, Clare se află singură în hol, aproape de ușa salonului pe care valetul tocmai o deschisese pentru a o anunța. Cei din cameră, totuși, nu știau despre sosirea ei, și glasul lui Vivien, ascuțit - nu tocmai un glas de doamnă - răsună cu claritate.

- Oh, o așteptăm numai pe Clare Halliwell. trebuie să o cunoașteți - locuiește în sat - se zicea că era una din frumusețile locului, dar în realitate cumplit de

neatrăgătoare. Și-a dat toată silința să pună mâna pe Gerald, dar el nu a vrut cu nici un chip. Oh, ba da, iubitele – asta ca răspuns la un murmur de protest din partea soțului ei. S-a străduit mult, tu poate că nu ți-ai dat seama, dar a făcut ce-a putut. Biata Clare! Suflet bun, dar atât de nesărată!

Fața lui Clare se albi ca varul și pumnii i se strânseseră sub imperiul unei mâni cum nu mai cunoscuse. În clipa aceea ar fi putut s-o omoare pe Vivien Lee. Doar printr-un uriaș efort fizic reuși să își recapete controlul. Asta și gândul pe jumătate format că stătea în puterile ei să o pedepsească pe Vivien pentru aceste vorbe pline de cruzime.

Valetul se întorsese cu cărțile. Deschise ușa și o anunță, și în clipa următoare ea saluta încăperea plină de lume cu obișnuitul ei fel plăcut.

Vivien, îmbrăcată elegant într-o rochie de culoarea vinului negru care îi scotea în evidență fragilitatea albă, fu deosebit de drăgăstoasă și plină de atenții. Nu o vedeau suficient pe Clare. Ea, Vivien, urma să învețe golf, iar Clare trebuia neapărat să o însoțească pe terenurile de golf.

Gerald fu foarte atent și amabil. Deși nu bănuia deloc că ea auzise vorbele soției lui, avea o idee vagă că trebuia să le dreagă. El ținea foarte mult la Clare, și își dorea ca soția lui să nu fi spus lucrurile pe care le spusese. El și Clare fuseseră prieteni, nimic mai mult, iar dacă în fundul minții lui exista o bănuială că micșora adevărul din această afirmație din urmă, o dădea la o parte.

După cină, veni vorba despre câini și Clare povesti accidentul lui Rover. Așteptă intenționat un moment de

liniște pentru a spune:

- ... așa că, sâmbătă, l-am dus la Skippington.

Auzi zornăitul brusc al ceștii de cafea a lui Vivien pe farfurioară, dar nu se uită la ea... încă.

- La doctorul ăla veterinar, Reeves?

- Da. Cred că se va face bine. După aceea am luat prânzul la *County Arms*. O cârciumioară destul de decentă. Acum se întoarce spre Vivien. Ai stat vreodată acolo?

Dacă avusese vreun dubiu, nu mai avea. Răspunsul lui Vivien sosi rapid, cu o grabă bâlbăită.

- Eu? Oh, n-nu, nu.

În ochii ei se citea teama. Erau largi și negri de teamă când îi întâlnește pe ai lui Clare. Ochii lui Clare nu spuneau nimic. Erau calmi, scrutători. Nimeni n-ar fi bănuț intensă plăcere pe care o ascundeau. În clipa aceea, Clare aproape că o iertă pe Vivien pentru vorbele pe care le auzise când sosise. În clipa aceea gusta o deplinătate a puterii care mai că o ametea. O avea pe Vivien Lee în palmă.

A doua zi primi un bilet de la Vivien. Voia Clare să vină să ia ceaiul cu ea în acea după-amiază? Clare refuză.

Apoi Vivien trecu pe la ea. De două ori veni la ore când aproape sigur Clare trebuia să fie acasă. Cu prima ocazie, Clare era cu adevărat plecată; a doua oară se furișă din casă pe ușa din spate când o văzu pe Vivien venind pe potecă.

„Nu e sigură dacă știu sau nu, își spuse ea. Vrea să afle fără să se dea de gol. Dar nu o să afle - nu până când sunt eu pregătită.“

Nici Clare însăși nu prea știa ce aștepta. Se hotărâse să păstreze tăcerea - asta era singurul curs

drept și onorabil. Se simțea și mai virtuoasă când își amintea ispita cu care se confruntase.

După ce auzise cum o vorbise Vivien pe la spate, considera că un caracter mai slab ar fi renunțat la hotărârea inițială.

Duminică se duse de două ori la biserică. prima dată la împărtășania de dis-de-dimineață, de la care ieși întărită și cu spiritul înălțat. Nu trebuia s-o anime nici un sentiment personal – nimic meschin sau nedemn. Se duse din nou la slujba de dimineață. Domnul Wilmot, vicarul, predica pe tema fariseului.

Clare nu era prea atentă. Vivien se afla în strana mare și pătrată care aparținea familiei Lee, iar Clare știa din instinct că, după slujbă, cealaltă intenționa s-o abordeze.

Așa se și întâmplă. Vivien se lipi de Clare, merse cu ea acasă și întrebă dacă poate intra. Clare acceptă, firește. Se așezară în micuța cameră de zi a lui Clare, înviorată de flori și cretoane de modă veche.

– Știi, weekendu-ul trecut am fost la Bournemouth, spuse la un moment dat Vivien.

– Mi-a spus Gerald.

Se uitară una la alta. Astăzi Vivien părea aproape urâtă. Era ascuțită la față, iar expresia de vulpe îi răpea mult din farmec.

– Când ai fost la Skippington... începu Vivien.

– Da? o îmboldi politicoasă Clare.

– Ai vorbit despre nu știu ce hotel drăguț de acolo.

– *County Arms*. Da. Ai spus că nu-l știi, nu-i așa?

– Am fost o dată acolo.

– Oh!

Trebuise doar să tacă și să aștepte. Vivien nu era

deloc capabilă să reziste unei încordări de orice fel. Deja se prăbușea. La un moment dat se aplecă și vorbi cu vehemență.

- Nu mă placi. Nu m-ai plăcut niciodată. Mereu m-ai urât. Acum te distrezi, jucându-te cu mine de-a șoarecele și pisica. Ești crudă - crudă. De asta mi-e frică de tine, pentru că în adâncul inimii tale ești crudă.

- Zău așa, Vivien! spuse tăios Clare.

- Știi, nu-i așa? Da, îmi dau seama că știi. Știai în seara aceea când ai vorbit despre Skuppington. Ai aflat cumva. Ei bine, vreau să știu ce ai de gând. Ce vrei să faci?

Clare nu răspunse imediat, iar Vivien sări în picioare.

- Ce ai de gând să faci? Trebuie să știu. N-ai de gând să negi că știi totul, nu?

- N-am intenția să neg nimic, spuse cu răceală Clare.

- M-ai văzut în ziua aceea?

- Nu. Ți-am văzut scrisul în registru - domnul și doamna Cyril Brown.

Vivien se făcu roșie ca focul.

- De atunci am făcut cercetări, continuă liniștită Clare. Am aflat că în weekend-ul ăla nu ai fost la Bournemouth. Mama ta nu te-a chemat. Același lucru s-a întâmplat cu vreo șase săptămâni mai înainte.

Vivien se lăsă să cadă pe canapea. Izbucni într-un plâns furios, plânsul unui copil înspăimântat.

- Ce ai de gând să faci? icni ea. Ai să-i spui lui Gerald?

- Încă nu știu, spuse Clare.

Se simțea calmă, atotputernică.

Vivien își îndreptă spatele și își dădu buclele de pe frunte.

- Ai vrea să auzi totul?

- Ar fi mai bine, cred.

Vivien istorisi întreaga poveste, fără nici o reținere. Cyril „Brown“ era Cyril Haviland, un tânăr inginer cu care fusese logodită. Se îmbolnăvise și își pierduse slujba, și drept urmare nu se sfiise s-o lase baltă pe sărăntoaca Vivien și să se însoare cu o văduvă bogată cu mult mai bătrână decât el. Curând după aceea Vivien se mărită cu Gerald Lee.

Îl reîntâlnise întâmplător pe Cyril, după care urmară multe întâlniri. Cyril, susținut de banii soției lui, prospera în carieră și devenea o figură bine cunoscută. Era o poveste murdară, o poveste cu întâlniri pe scara din spate, cu neîncetate minciuni și intrigi.

- Îl iubesc enorm, repeta întruna Vivien gemând, și de fiecare dată cuvintele îi făceau greață lui Clare.

În cele din urmă povestea ajunsese la sfârșit. Vivien îngăimă rușinată:

- Ei bine?

- Ce am de gând să fac? Nu pot să-ți spun. Îmi trebuie timp să mă gândesc.

- N-ai să mă dai de gol în fața lui Gerald?

- Poate că e de datoria mea să fac asta.

- Nu, nu! țipă isteric Vivien. O să divorțeze de mine. Nu o să vrea să asculte o vorbă. O să afle de la hotelul ăla și Cyril o să fie târât în povestea asta. Iar apoi soția lui va divorța de el. O să piardă tot și va fi iarăși sărac. Nu m-ar ierta niciodată.

- Scuză-mă că ți-o spun, mă va urî. Nu pot să suport asta. Nu-i spune lui Gerald. Am să fac tot ce vrei, dar nu-i

spune lui Gerald.

- Îmi trebuie timp ca să hotărâsc, spuse cu gravitate Clare. Nu-ți promit nimic dinainte. Între timp, nu trebuie să te mai întâlnești cu Cyril.

- Nu o să ne mai întâlnim. Jur.

- Când am să știu ce e corect să fac, am să te anunț, spuse Clare.

Se ridică. Vivien ieși din casă într-un fel furișat, uitându-se înapoi peste umăr.

Clare își încreți dezgustată nasul. O afacere scârboasă. Avea să-și țină Vivien promisiunea de a nu se întâlni cu Cyril? Probabil că nu. Era slabă - total putredă.

În acea după-amiază Clare ieși să facă o plimbare lungă. Exista o potecă ce ducea în lungul dealurilor. În stânga, dealurile înverzite coborau blând spre marea aflată departe jos, în timp ce poteca urca neabătută. Drumul acesta era cunoscut de localnici ca Edge\*. Deși destul de sigur dacă urmai poteca, era periculos să te abați de la ea. Pantele acelea blânzi erau primejdioase. Clare își pierduse odată câinele acolo. Câinele care alerga prin iarba moale nu putuse să se oprească și căzuse peste marginea râpei făcându-se praf pe pietrele ascuțite de dedesubt.

După-amiaza era limpede și frumoasă. De departe de dedesubt se auzeau valurile mării, un murmur liniștitor. Clare se așază pe iarba scurtă și verde și se uită lung peste întinderea albastră a apei. Trebuia să privească în față acest lucru. Ce intenționa să facă?

---

Edge = Marginea prăpastiei (din lb. engleză)

Se gândi la Vivien cu un soi de dezgust. Cât de ușor se năruise, cât de abject cedase! Clare simți un dispreț crescând. Nu avusese pic de curaj, nici urmă de tărie de caracter.

Cu toate astea, oricât de mult o detesta pe Vivien, Clare se hotărî să continue să o cruțe deocamdată. Când ajunse acasă îi scrisese un bilet în care îi spunea că, deși nu-i putea promite nimic definitiv, se hotărâse ca, deocamdată, să păstreze tăcerea.

Viața în Daymer's End continuă la fel ca de obicei. Localnicii remarcară că lady Lee nu arăta deloc bine. Pe de altă parte, Clare Halliwell înflorea. Ochii îi erau mai luminăși, își ținea capul mai sus, iar în felul ei de a se purta se citea o siguranță și o încredere în sine noi. Ea și lady Lee se întâlneau des, și localnicii observară că în aceste ocazii femeia mai tânără o înconjura pe cealaltă cu o atenție umilă și măgulitoare.

Uneori domnișoara Halliwell făcea remarci puțin ambigui - nu într-un tot relevant pentru problema în cauză. Spunea pe nepusă masă că în ultimul timp se răzgândise cu privire la multe lucruri, că era ciudat cum putea un lucru mic să-ți schimbe total punctul de vedere. Omul era capabil să facă prea mult loc milei - iar acest lucru era cu adevărat foarte greșit.

Când spunea lucruri de genul ăsta se uita de regulă la lady Lee într-un fel ciudat, iar aceasta se albea dintr-o dată și arăta aproape îngrozită.

Dar pe măsură ce anul se scurgea, aceste mici subtilități deveneau mai puțin vizibile. Clare continuă să facă aceleași remarci, dar lady Lee părea mai puțin afectată de ele. Începu să își recapete înfățișarea și tonusul. Redeveni veselă.



Într-o dimineată când își scoase câinele la plimbare, Clare se întâlni pe o uliță cu Gerald. Spanielul acestuia fraterniza cu Rover, în timp ce stăpânul lui vorbea cu Clare.

- Ai auzit vestea? întrebă el exuberant. Mă aștept ca Vivien să-ți fi spus.

- Care veste? Vivien nu mi-a spus nimic deosebit.

- Plecăm în străinătate pentru un an, poate mai mult. Vivien s-a săturat de locul ăsta. Niciodată nu s-a omorât după el. Oftă, coborându-și privirea. Gerald Lee era foarte mândru de căminul lui. Oricum, i-am promis o schimbare. Am luat o vilă lângă Algiers. Un loc minunat, din câte se spune. Râse ușor stânjenit. O a doua lună de miere, nu?

Preț de câteva clipe Clare nu putu să vorbească, parcă i se pusese ceva în gât și o sufoca. Vedea pereții albi ai vilei, portocalii, mirosul brizei blânde și parfumate a sudului. A doua lună de miere!

Aveau să scape. Vivien nu mai credea în amenințările ei. Avea să plece, fără nici o grijă, veselă, fericită.

Clare își auzi glasul ușor răgușit rostind lucrurile potrivite. Ce minunat! Îi invidia!

Din fericire în acel moment spanielul și Rover se hotărâră să rupă prietenia. În încăierarea care se produse continuarea discuției era exclusă.

În acea după-amiază Clare se așeză și îi scrisese un bilet lui Vivien. O rugă să se întâlnească pe Edge a doua zi întrucât avea să-i spună ceva important. /

Dimineata următoare se dovedi însorită și senină. Clare urcă poteca abruptă de pe Edge cu inima ușoară. Ce

zi superbă! Se bucura că se hotărâse să spună ce avea de spus afară, în aer liber, sub cerul senin și nu în cămăruța ei de zi îmbâcsită. Îi părea rău de Vivien, îi părea chiar foarte rău, dar treaba trebuia făcută.

Văzu mai sus, lângă potecă, un punct galben ca o floare galbenă. Pe măsură ce se apropia, punctul creștea luând forma siluetei lui Vivien, îmbrăcată într-o rochie croșetată, galbenă, șezând pe iarbă, cu mâinile petrecute în jurul genunchilor.

- Bună dimineața, spuse Clare. Nu-i așa că e o dimineață superbă?

- Serios? N-am remarcat. Ce voiai să-mi spui?

Clare se lăsă în iarbă lângă ea.

- Trebuie să-mi recapăt respirația, se scuză ea. E mult de urcat până aici.

- Lua-te-ar dracu! ți-pă ascuțit Vivien. De ce nu spui, drăcoiacă cu chip de mironosiță, în loc să mă chiniești?

Clare păru șocată și Vivien retractă repede.

- N-am vrut să spun asta. Scuză-mă, Clare. Zău, că îmi pare rău. Doar că... sunt cu nervii la pământ, iar tu stai aici vorbind despre vreme și... ei bine, mi-am pierdut cumpătul.

- Ai să faci o cădere nervoasă dacă n-ai grijă, spuse cu răceală Clare.

Vivien râse.

- Mă arunc peste marginea prăpastiei? Nu, nu sunt genul. N-am să fiu smintită. Acum spune-mi despre ce e vorba.

Clare rămase tăcută o clipă, apoi vorbi uitându-se în largul mării.

- Mă gândeam doar că e cinstit să te atenționez că nu mai pot păstra tăcerea despre... despre ce s-a

întâmplat anul trecut.

- Vrei să spui că... ai să te duci la Gerald cu întreaga poveste?

- Doar dacă nu-i spui tu însăși. Asta ar fi o cale infinit mai bună.

Vivien râse.

- Știi prea bine că n-am curajul să fac asta.

Clare nu o contrazise. Avusese dovada lașității ei.

- Ar fi infinit mai bine, repetă ea.

Vivien scoase din nou răsul acela scurt și urât.

- Presupun că cea care te mână să faci asta este prețioasa ta conștiință, nu-i așa? rosti ea în batjocură.

- Îndrăznesc să spun că asta ți se pare foarte ciudat, spuse liniștită Clare. Dar așa e cinstit.

Vivien se uită lung la ea.

- Dumnezeu! exclamă ea. Chiar vorbești serios. Crezi cu adevărat că asta e motivul.

- Asta este motivul.

- Nu, nu este. Dacă era, ai fi făcut-o până acum, de mult. De ce n-ai făcut-o? Nu, nu-mi răspunde. Îți voi spune eu. Ți-a făcut mare plăcere să mă ai la mână - de asta. Ți-a plăcut să mă ții pe jar, să mă faci să scâncesc și să mă zvârcolesc. Ai spus lucruri diabolice doar ca să mă torturezi și să mă ții continuu cu sufletul la gură. Și asta chiar a mers - până m-am obișnuit.

- Ai ajuns să te simți în siguranță, spuse Clare.

- Ai văzut asta, nu-i așa? Dar chiar și atunci ai tăcut, savurându-ți puterea. Dar acum că plecăm, scăpând de tine, probabil chiar urmând să fim fericiți, nu poți cu nici un preț să mai taci. Așa că ți se trezește conștiința! Foarte convenabil!

Se opri, gâfâind. Clare spuse, tot foarte liniștită:

- N-am cum să te împiedic să spui toate lucrurile astea fantasmagorice, dar te asigur că nu e adevărat.

Vivien se întoarse brusc și o prinse de mână.

- Clare - pentru Dumnezeu! Am fost cinstită, am făcut ce mi-ai spus. Nu l-am mai văzut pe Cyril - ți-o jur.

- Asta nu are nici o legătură.

- Clare... n-ai pic de milă, pic de bunătate? Am să îngenunchez în fața ta.

- Spune-i tu însăși lui Gerald. Dacă îi spui, s-ar putea să te ierte.

Vivien râse cu dispreț.

- Îl cunoști prea bine pe Gerald. Va fi turbat, răzbunător. Mă va face să sufăr, îl va face pe Cyril să sufere. Tocmai asta nu pot suporta. O duce atât de bine! A inventat ceva - un mecanism, eu nu mă pricep, dar ar putea fi un succes răsunător. Acum îl pune la punct, soția lui dă banii, firește. Dar e bănuitoare, geloasă. Dacă află - și va afla - dacă Gerald pornește procedura de divorț - o să-l lase pe Cyril și Cyril va fi distrus.

- Eu nu mă gândesc la Cyril, spuse Clare. Eu mă gândesc la Gerald. De ce nu te gândești puțin și la el?

- Gerald! Nu țin câtuși de puțin la Gerald. N-am ținut niciodată. Asta e adevărul. Dar la Cyril țin. Sunt o netrebnică, recunosc. Aș spune că și el e un netrebnic. Dar sentimentele mele pentru el sunt veritabile. Mi-aș da viața pentru el, auzi? Mi-aș da viața pentru el!

- E ușor de spus, rosti în derâdere Clare.

- Crezi că nu vrobesc serios? Ascultă, dacă ai să continui cu afacerea asta nenorocită am să mă omor. Mai bine așa decât să-l văd pe Cyril vârat în treaba asta și ruinat.

Clare rămase neimpresionată.

- Nu mă crezi? întrebă Vivien, gâfâind.

- Sinuciderea necesită mult curaj.

Vivien se dădu înapoi ca lovită.

- Aici m-ai citit. Da, n-am pic de curaj, dacă exista o cale mai ușoară...

- Există o cale ușoară în fața ta, spuse Clare. Nu trebuie decât s-o iei la fugă drept pe panta aceea verde. Totul s-ar termina în câteva minute. Adu-ți aminte de copilul ăla, anul trecut.

- Da, spuse gânditoare Vivien. Asta ar fi ușor... foarte ușor... când vreu cu adevărat să...

Clare râse.

Vivien se întoarse spre ea.

- Hai să lămurim o dată treaba. Nu înțelegi că păstrând tăcerea atâta timp, n-ai nici un drept să revii asupra hotărârii tale acum? N-am să mă mai văd cu Cyril. Am să fiu o soție bună pentru Gerald - ți-o jur. Sau să plec și să nu-l mai văd niciodată? Cum vrei tu așa fac. Clare...

Clare se ridică. Spuse:

- Te sfătuiesc să-i spui tu însăși soțului tău... altfel îi spun eu.

- Înțeleg, spuse moale Vivien. Ei bine, nu-l pot lăsa pe Cyril să sufere...

Se ridică, rămase nemișcată câteva clipe parcă gândindu-se, apoi o luă ușor la fugă pe potecă în jos, dar în loc să se oprească, o traversă și porni la vale pe panta dealului. O dată întoarse capul pe jumătate și îi făcu veselă cu mâna lui Clare, apoi alergă mai departe voioasă, ușoară, cum ar fi alergat un copil, până dispăru din vedere...

Clare rămase împietrită. Deodată auzi țipete,

strigăte, larmă de glasuri. Apoi - tăcere.

Porni țeapănă pe potecă în jos. La vreo sută de metri distanță un grup de oameni care urcau se oprise. Se uitau lung și arătau cu mâna. Clare o luă la fugă și li se alătură.

- Da, domnișoară, cineva a căzut de pe marginea râpei. S-au dus jos doi bărbați să vadă.

Clare așteptă. Trecu o oră, sau o veșnicie, sau doar câteva minute?

Un bărbat urca panta. Era vicarul, în cămașă. Haina și-o scoase ca să acopere ce zăcea dedesubt.

- Oribil, spuse el, foarte alb la față. Singura consolare este că moartea a fost instantanee.

O văzu pe Clare și veni la ea.

- Asta trebuie să fi fost un șoc teribil pentru dumneata. Am înțeles că vă plimbați împreună, nu-i așa?

Clare se auzi răspunzând mecanic.

Da. Tocmai se despărțiseră. Nu, comportarea lui lady Lee fusese absolut normală. Cineva din grup veni cu informația că doamna râdea și făcea cu mâna. Un loc teribil de periculos - ar fi trebuit să se intaleze o balustradă în lungul potecii.

Glasul vicarului se înălță iar.

- Un accident - da, în mod clar un accident.

Și atunci, brusc, Clare izbucni în răs - un răs răgușit, găunos care se reverberă în lungul buzei prăpastiei.

- Asta e o minciună, spuse ea. *Eu am omorât-o.*

Simți cum cineva o bate ușurel pe umăr, iar un glas rosti liniștitor:

- Gata, gata, e în regulă. O să treacă, o să vă reveniți după un timp.

Dar Clare nu își reveni după un timp. Nu-și mai reveni niciodată. Persista în iluzia – categoric o iluzie, din moment ce pe puțin opt persoane fuseseră martore la scenă – că ea o omorâse pe Vivien Lee.

Fu foarte nefericită până căzu în grija sorei Lauriston. Sora Lauriston se pricepea foarte bine la cazurile mentale.

– Sărmanele ființe, fă-le pe plac, spunea ea de regulă.

Așa că îi spuse lui Clare că era gardian la închisoarea Pentonville. Sentința lui Clare, spuse ea, fusese comutată în muncă silnică pe viață. La etaj se afla o cameră potrivită ca celulă.

– Iar acum cred că o să fim foarte fericite și împăcate, îi spuse sora Lauriston doctorului. puteți interzice cuțitele, dacă vreți, domnule doctor, dar eu nu cred că există nici cel mai mic pericol de sinucidere. Nu e genul. E prea egocentrică. E ciudat cum tocmai ăștia se aruncă cel mai ușor pe marginea prăpastiei.

## Zeul singuratic

**S**tătea pe un raft în British Museum, singur și amărât între o companie de zeități evident mai importante. Înșiruite de-a lungul celor patru pereți, aceste personaje mai mărețe păreau să etaleze cu toate un simț copleșitor al superiorității lor. Piedestalul fiecăreia era corespunzător inscripționat cu ținutul și rasa care avusese mândria să o posede. Nu exită nici un dubiu cu privire la poziția lor; erau divinități importante și recunoscute ca atare.

Singur micul zeu din colț era singuratic și izolat de compania lor. Cioplit grosolan în piatră cenușie, cu trăsăturile aproape șterse de tot de timp și expunere, stătea acolo izolat, cu coatele pe genunchi și capul îngropat în mâini; o mică zeitate singuratică într-o țară străină.

Nu exista nici o inscripție care să spună din ce ținut provenea. Era într-adevăr rătăcit, fără onoare sau renume, o figurină patetică aflată foarte departe de casă. Nimeni nu-l băga în seamă, nimeni nu se oprea să se uite la el. De ce s-ar fi oprit? Era atât de neînsemnat, o bucată de piatră cenușie într-un colț. De o parte și de alta a lui erau două zeități mexicane neted uzate de veacuri, idoli placizi cu mâinile încrucișate la piept și guri crude arcuite într-un zâmbet care le arăta deschis disprețul față de umanitate. Mai exista și un zeu mic, rotund, violent îndrăzneț, cu un pumn încheștat, care suferea evident de un simț umflat a propriei lui importanțe, dar vizitatorii se opreau uneori să-i arunce o privire, chiar dacă numai pentru a râde de contrastul dintre îngâmfarea lui absurdă și indiferența surâzătoare a tovarășilor lui mexicani.

Iar micul zeu rătăcit ședea acolo fără speranță, cu capul în mâini, cum șezuse an de an, până într-o zi când



imposibilul se întâmplă și își găsi un... adorator.

- Am vreo scrisoare?

Portarul scoase dintr-un compartiment un pachet de scrisori, se uită rapid printre ele, apoi spuse cu un glas fără inflexiuni:

- Nimic pentru dumneavoastră, domnule.

Frank Oliver oftă și ieși iar din club. Nu exista nici un motiv anume să fi fost ceva pentru el. Prea puțini îi scriau. Chiar din primăvară, de când se întorsese din Burma, devenise conștient de o singurătate crescândă.

Frank Oliver era un bărbat abia trecut de patruzeci de ani, și ultimii optsprezece ani de viață și-i petrecuse în diverse părți ale globului, cu scurte concedii în Anglia. Acum că trecuse în rezervă și se întorsese pentru totdeauna în Anglia, își dădea seama pentru prima dată cât de singur pe lume era.

Adevărat, o avea pe sora lui, Greta, măritată cu un preot în Yorkshire, foarte ocupată cu îndatoririle parohiale și creșterea unui număr de copii mici. Greta ținea foarte mult la unicul ei frate, dar avea prea puțin timp să-i acorde. Apoi mai era vechiul lui prieten, Tom Hurley. Tom era însurat cu o fată de treabă, senină și veselă, foarte energică și practică, de care Frank se temea în taină. Ea îi spunea cu seninătate că nu trebuia să fie un burlac ruginit, și mereu îi prezenta „fete cumsecade”. Frank Oliver descoperea că nu avea nimic de spus acestor „fete cumsecade”; ele perseverau cu el un timp, apoi renunțau la Oliver ca fiind fără speranță.

Și totuși, nu era cu adevărat nesociabil. Tânjea mult după companie și înțelegere, și chiar de la întoarcerea în Anglia cunoscuse un sentiment de descurajare care se accentua. Fusese prea mult timp plecat, era în discordanță cu vremurile. Își petrecea zilele hoinărind

fără rost, întrebându-se ce să facă pe mai departe.

Într-o astfel de zi păși în British Museum. Îl interesau curiozitățile asiaticе, și așa se făcu că dădu întâmplător de Zeul singuratic. Farmecul acestuia puse pe loc stăpânire pe el. Iată ceva înrudit vag cu el însuși; iată cineva care, la fel ca el, se rătăcise într-un ținut străin. Își făcu un obicei de a frecventa des muzeul, doar să arunce o privire la mica statuie de piatră cenușie din locul ei obscur de pe raftul înalt.

„Ce ghinion pe micul tip! își spuse în gând. Probabil că odată s-a făcut mare caz pe seama lui, ploconeli și ofrande și tot tacâmul.“

Începuse să simtă un asemenea drept de proprietate asupra micului său prieten încât fu înclinat să aibă resentimente când descoperi că micul zeu făcuse încă o cucerire. El îl descoperise pe zeul singuratic; nimeni altcineva, considera el, nu avea dreptate să se bage.

Dar după această primă străfulgerare de indignare, fu nevoit să zâmbească în sinea lui. Căci acest al doilea adorator era o așa fărâmă de om, o făptură atât de caraghioasă și patetică în fusta și taiorul ei negre și ponosite! Era tânără, puțin peste douăzeci de ani ar fi zis el, cu păr blond și ochi albaștri, și colțurile gurii lăsate în jos cu o notă visătoare.

Mai ales pălăria ei îl impresiona. Era evident că și-o împodobise singură, iar încercarea de a o face elegantă era atât de curajoasă încât eșecul era patetic. Era categoric o doamnă, deși una lovită de sărăcie, și el decise imediat în gând că era guvernantă și singură pe lume.

Curând descoperi că zilele în care vizita ea zeul erau marțea și vinerea și că întotdeauna sosea la zece fix, imediat după ce se deschidea muzeul. La început amestecul ei îi displicu, dar puțin câte puțin prezența ei deveni unul din principalele puncte de interes din viața

lui monotonă. Zilele în care nu o vedea pe „Mica Doamnă Singuratică“, după cum o numea el în sinea lui, erau serbede.

Poate că și ea era la fel de interesată de el, deși se străduia să ascundă faptul sub o nepăsare studiată. Dar, încetul cu încetul, între ei se înfiripa un sentiment de camaraderie, cu toate că încă nu schimbaseră un cuvânt. Adevărul era că bărbatul era prea timid! El își argumenta că era foarte probabil ca fata să nici nu îl fi observat, că ar fi considerat o mare impertinență din partea lui dacă i s-ar fi adresat și, în sfârșit, că nu avea nici cea mai mică idee ce să-i spună.

Dar Soarta, sau micul zeu, avu bunătatea să-i trimită o inspirație – sau ceea ce consideră el ca atare. Cu o încântare nespusă la propria-i viclenie, cumpără o batistă de damă, o chestie mică și delicată din chembrică și dantelată pe care aproape îi era frică s-o atingă și, astfel înarmat, porni după ea când plecă și o opri în sala egipteană.

– Scuză-mă, e a dumitale batista asta? Încercă să vorbească cu o nepăsare distrată, dar efortul eșuă.

Doamna Singuratică o luă și se prefăcu a o examina cu deosebită atenție.

– Nu, nu e a mea. I-o dădu înapoi și adăugă cu ceea ce lui i se păru o privire bănuitoare: E o batistă absolut nouă. Mai are încă prețul pe ea.

Dar el nu dorea să admită că fusese prins cu mâta în sac. Se lansă într-un torent de explicații supraplauzibile.

– Am găsit-o sub vitrina aceea mare. Era lângă piciorul din spate. Așa că, întrucât stătuseși acolo, m-am gândit că e a dumitale, și am venit să ți-o dau.

Ea spuse din nou: „Nu, nu e a mea“ și adăugă cu un aer de stânjeneală, parcă: „Mulțumesc“.

Conversația ajunsese într-un impas penibil. Fata

stătea acolo, îmbujorată și încurcată, evident neștiind cum să se retragă cu demnitate.

El făcu un efort disperat să profite de acest prilej.

- Nu... nu știam că mai există cineva în Londra care ține la micul nostru zeu singuratic până ai venit tu.

Ea răspunse repede, uitându-și rezerva:

- Și dumneata îi spui așa?

Dacă ea remarcase că el renunțase la pronumele de politețe, se părea că faptul nu o deranja. Simpatia îi fusese stârnită, iar liniștitul „Desigur!” al lui i se păru cea mai firească replică din lume.

Se lăsă iar tăcerea, dar de data asta era o tăcere născută din înțelegere.

Cea care o destrămă amintindu-și brusc de convenționalisme fu Doamna Singuratică.

Își îndreptă spatele și, adoptând un aer de demnitate aproape caraghios pentru o persoană atât de micuță, rosti pe un ton înghețat.

- Acum trebuie să plec. Bună ziua. Și, cu o înclinare ușoară și țeapănă a capului, se îndepărtă foarte dreaptă.

Conform tuturor standardelor recunoscute, Frank Oliver ar fi trebuit să se simtă respins, dar faptul că el doar o îngâna în surdină „Scumpa mică!” e un semn al rapidei lui înaintări în depravare.

Totuși, curând se căi pentru îndrăzneala lui. Timp de zece zile mică lui doamnă nu mai veni la muzeu. Era disperat! O pusese pe fugă! Nu avea să se mai întoarcă! El era o brută, un ticălos! Nu avea să o mai vadă!

În nefericirea lui bântuia prin muzeu cât era ziua de lungă. Poate că ea doar își schimbase ora de vizită. Curând începu să cunoască pe dinafară sălile alăturate și prinse o antipatie durabilă față de mumii. Paznicul se uită bănuiitor la el când își petrecu trei ore studiind

hieroglifele asiriene, iar contemplarea nenumăratelor vase aparținând tuturor erelor apoape că îl înnebuni de plictiseală.

Dar într-o zi răbdarea îi fu răsplătită. Ea veni din nou, parcă mai rozalie decât de obicei, și străduindu-se din greu să pară stăpână pe ea.

El o salută vesel și prietenos.

- Bună dimineața. N-ai mai fost de veacuri pe aici.

- Bună dimineața.

Ea rosti cuvintele cu o frigiditate de gheață, și ignoră cu răceală partea finală a abordării lui.

Dar el era disperat.

- Ascultă aici! Se uita la ea cu ochi ce implorau și îi aminteau de un câine mare și credincios. Nu vrei să fim prieteni? Sunt complet singur în Londra - complet singur pe lume, și cred că și tu ești. Ar trebui să fim prieteni. În plus, micul nostru zeu ne-a făcut cunoștință.

Ea ridică privirea pe jumătate îndoită, dar în colțurile gurii îi tremura un zâmbet.

- Oare?

- Bine-nțeles!

Era pentru a doua oară când folosea această formă de asigurare extrem de pozitivă, și acum, ca și înainte, acest lucru își făcu efectul, căci după câteva clipe fata spuse cu aerul ei ușor regal:

- Prea bine.

- Splendid! replică el morocănos, dar în glas avea ceva care o făcu pe fată să se uite iute la el, cu un ascuțit sentiment de milă.

Și așa începu ciudata prietenie. Se întâlneau de două ori pe săptămână, la altarul unui mic idol păgân. La început conversația lor se limita doar la zeu. El era în același timp paleativ și pretext pentru prietenia lor. Problema originii lui fu pe larg discutată. Bărbatul insista să-i atribuie cele mai sângeroase caracteristici. Îl descria

ca teroarea și groaza ținutului său natal, nesătul<sup>3</sup> de sacrificii umane, un zeu la care poporul lui se închina cu teamă, tremurând. Conform bărbatului, întregul tragism al situației consta în contrastul între fosta lui măreție și prezenta lui lipsă de importanță.

Doamna Singuratică nu împărtășea deloc această teorie. Ea susținea că era esențialmente un mic zeu bun. Ea se îndoia că fusese vreodată foarte puternic. Dacă ar fi fost, argumenta ea, nu era acum pierdut și fără prieteni, și, oricum, era un mic zeu scump, și ea îl iubea, și ura gândul că el stătea zi de zi acolo cu celelalte zeități oribile și îngâmfate bătându-și joc de el, pentru că se vedea că o făceau! După această izbucnire vehementă mica doamnă rămase fără răsuflare.

Subiectul ăsta fiind epuizat, începură să vorbească despre ei înșiși. El află că presupunerea lui era corectă. Ea era guvernanta la o familie care locuia în Hampstead. El îi antipatiză pe loc pe copiii în cauză; pe Ted, care avea cinci ani și nu era chiar obraznic, doar năzdrăvan; pe gemeni care erau destul de obositori, și pe Molly care nu voia să facă nimic din ce i se spunea, dar era atât de scumpă că nu te puteai supăra pe ea!

- Copiii ăia te terorizează, îi spuse el aspru și acuzator.

- Ba nu, răspunse ea cu înflăcărare. Sunt extrem de severă cu ei.

- Doamne Sfinte! râse el. Dar ea îl făcu să-și ceară scuze cu umilință pentru scepticismul lui.

Ea îi spuse că era orfană, complet singură pe lume.

Treptat, el îi povesti câte ceva despre viața lui; despre viața lui oficială care fusese o viață de muncă susținută și fără succese prea mari; și despre modul lui neoficial de a-și pierde vremea, care consta în stricarea a metri întregi de pânză de tablou.

- Firește, nu știu nimic despre asta, explică el. Dar

am simțit întotdeauna că într-o zi aş putea picta ceva. Fac schițe bunicile, dar mi-ar plăcea să pictez un tablou adevărat. Un tip mi-a spus odată că tehnica mea nu e rea.

Ea se arăta interesată, îi ceru amănunte.

- Sunt sigură că pictezi foarte bine.

-Nu, în ultimul timp am început mai multe chestii și le-am lăsat baltă de disperare. Mereu am crezut că atunci când voi avea timp treaba va merge ca pe roate. Am pus la păstrare ideea asta ani de zile, iar acum presupun că, la fel ca pe toate celelalte, am lăsat-o pentru prea târziu.

- Niciodată nu e prea târziu pentru ceva, spuse mica doamnă cu seriozitatea vehementă a celor foarte tineri.

El îi zâmbi.

- Crezi că nu, copilă? Pentru mine e prea târziu pentru unele lucruri.

Iar mica doamnă râse de el și îl porecli Matusalem.

Începeau să se simtă curios de „acasă“ la British Museum. Polițistul solid și înțelegător era un om cu tact, și de câte ori apărea cuplul găsea că îndatoririle lui de paznic erau solicitate în sala asiriană de alături.

Într-o zi bărbatul făcu un pas îndrăzneț. O invită la ceai!

La început ea se codi.

- N-am timp. Nu sunt liberă. În unele dimineți pot veni aici pentru că cei mici au ore de franceză.

- Prostii, spuse bărbatul. Ai putea să-ți faci timp într-o zi. Vezi cum faci, dar vino. Vom merge la un mic magazin de aici din apropiere și vom cumpăra brișe pentru ceai. Sunt convins că îți plac brișele.

- Da, cele mici și rotunde, cu smochine!

- Și glazură delicioasă pe deasupra...

- Sunt atât de pufoase, dragele de ele...

- Brișă are ceva extrem de reconfortant, spuse cu

solemnitate Frank Oliver.

Așa că rămase stabilit, și mica guvernantă veni, purtând un trandafir scump de seră la cingătoare în cinstea evenimentului.

El observase că în ultima vreme ea arăta încordată și obosită, și lucrul ăsta era mai evident ca niciodată în după-amiaza asta când ea turna ceaiul la măsuța cu tăblie de marmură.

- Îți dau de furcă cei mici? o întrebă el cu solitudine.

Ea clătină din cap. În ultima vreme părea cidat de reținută când venea vorba despre copii.

- Cu ei nu e nici o problemă. Nu îi bag în seamă.

- Nu?

Tonul lui înțelegător îi spulberă reținerea.

- Oh, nu. N-a fost niciodată vroba de asta. Dar... dar, eram singură. Chiar că eram! Tonul ei era aproape rugător.

El spuse repede, înduioșat:

- Da, da, copilă, știu... știu.

După o pauză de un minut el spuse pe un ton vesel:

- Știi că încă nu m-ai întreat cum mă cheamă?

Ea ridică o mână a protest.

- Te rog, nu vreau să știu. Și nu mă întreba de numele meu. Să fim doar doi oameni singuratici care s-au întâlnit și s-au împrietenit. Asta face lucrurile mult mai frumoase... și... și altfel.

El spuse încet, pe gânduri:

- Prea bine. Într-o lume singuratică, vom fi doi oameni care se au unul pe celălalt doar.

Modul ăsta de a pune problema era ușor diferit de al ei, și fetei îi veni greu să continue conversația. Se aplecă tot mai mult peste farfurie, până când doar partea de sus a calotei pălăriei rămase vizibilă.

- E o pălărie drăguță, spuse el pentru a restabili



conversația.

- Am garnisit-o eu însămi, spuse ea cu mândrie.

- Mi-am dat seama de asta din clipa când am văzut-o, gafă el cu seninătate.

- Mă tem că nu e atât de modernă pe cât am vrut să fie!

- Părerea mea este că e o pălărie absolut încântătoare.

Stinghereală se așternu din nou între ei. Frank Oliver rupse cu curaj tăcerea.

- Mică doamnă, nu aveam de gând să-ți spun încă, dar nu mă mai pot abține. Te iubesc. Te vreau. Te-am iubit din clipa în care te-am văzut stând acolo în micul tău costum negru. Scumpa mea, dacă doi oameni singuri ar fi împreună... n-ar mai exista singurătate. Și aș lucra, oh, cum aș lucra! Te-aș picta. Aș putea, știu că aș putea. Oh, fetița mea, nu pot trăi fără tine. Zău că nu pot...

Mica lui doamnă se uita foarte serioasă la el. Dar ceea ce spuse ea era ultimul lucru la care s-ar fi așteptat el să audă. Ea rosti clar, foarte liniștită:

- Tu ai cumpărat batista aceea.

El fu uimit de această dovadă de perspicacitate feminină, și încă și mai uimit că îi imputa asta acum. După atâta timp gestul ar fi putut să-i fie iertat, nu-i așa?

- Da, recunosc el cu umilință. Îmi trebuia un pretext ca să-ți vorbesc. Ești foarte supărată?

- Consider că a fost drăguț din partea ta! strigă mica doamnă cu vehemență. Pur și simplu drăguț!

Frank Oliver continuă pe tonul lui morocănos:

- Spune-mi, copilă, e imposibil? Știu că sunt un tip urât, necioplit și bătrân...

Doamna Singuratică îl întrerupse.

- Ba nu, nu ești! Nu te-aș vrea nicicum dacă ai fi altfel. Te iubesc așa cum ești, înțelegi? Nu pentru că mi-e milă de tine, nu pentru că sunt singură pe lume și vreau

pe cineva care să țină la mine și să aibă grijă de mine, ci pur și simplu pentru că ești tu. Acum înțelegi?

- E adevărat? întrebă el aproape în șoaptă.

Iar ea răspunse cu fermitate:

- Da, e adevărat...

Minunea acestui fapt îi copleşi.

În cele din urmă el spuse gătuît:

- Așadar am descoperit raiul, scumpa mea.

- Într-un magazin cu briose, răspunse ea cu un glas în care plânsul se îmbina cu râsul.

Dar raiul terestru are viață scurtă. Mica doamnă sări exclamând:

- Habar n-aveam că e atât de târziu! Trebuie să plec imediat.

- Te conduc acasă.

- Nu, nu, nu!

În fața insistențelor ei, el se văzu nevoit să renunțe și o conduse doar până la metrou.

- La revedere, scumpul meu. Ea se agăță de mâna lui cu o intensitate de care el își aminti după aceea.

- Numai până mâine, răspunse el cu voioșie. La zece, ca de obicei, și ne vom spune cum ne cheamă și ne vom povesti viața, și vom fi înspăimântător de practici și prozaici.

- La revedere în... cer, șopti ea.

- El va fi mereu cu noi, iubito!

Ea îi întoarse zâmbetul, dar cu același apel trist care îl neliniștea și pe care nu-l putea descifra. Apoi banda rulantă i-o scoase din câmpul vizual.

El era ciudat de tulburat de acele ultime cuvinte ale ei, dar și le scoase cu hotărâre din minte și începu să se gândească la întâlnirea de mâine.

La ora zece el era colo, în locul obișnuit. Observă

pentru prima dată cu câtă răutate se uitau ceilalți idoli la el. Mai că păreau că se aflau în posesia unor secrete care îl afectau în sens rău și care le făcea mare plăcere. Era conștient de antipatia lor.

Mica doamnă întârzia. De ce nu venea? Atmosfera acestui loc îl călca pe nervi. Nicicând micul lui prieten (zeul lor) nu păruse mai neajutorat ca astăzi.

Gândurile îi fură întrerupte de un băiat mărunțel, ascuțit la față, care venise la el și îl cerceta cu seriozitate din cap până-n picioare. Evident satisfăcut de rezultatul cercetării, îi întinse o scrisoare.

- Pentru mine?

O luă, iar băiatul dispăru cu o viteză extraordinară.

Frank Oliver citi cu grijă scrisoarea, nevenindu-i să creadă. Era foarte scurtă.

*Scumpul meu,*

*Nu mă pot mărita cu tine. Te rog să uiți că am intrat vreodată în viața ta, și încearcă să mă ierți dacă te-am rănit. Nu încerca să mă găsești pentru că nu ar ajuta la nimic. Acesta e un adevărat „adio“.*

*Doamna Singuratică*

Exista un postscriptum care fusese scris evident în ultimul moment.

*Chiar te iubesc. Zău.*

Și acel mic postscriptum fu singura lui alinare în săptămânile care urmau. Bineînțeles că el nesocoti interdicția „nu încerca să mă găsești“, dar în zadar. Ea dispăruse complet, iar el nu avea nici un indiciu ca să-i dea de urmă. Dădu disperat anunțuri, implorând-o în termeni voalați ca măcar să-i explice misterul, dar

eforturile îi fură răsplătite doar cu tăcere. Ea plecase, spre a nu se mai întoarce niciodată.

Și atunci, pentru prima dată în viața lui, el începu cu adevărat să picteze. Avusese întotdeauna o tehnică bună. Acum măiestria și inspirația mergeau mână în mână.

Tabloul îi aduse renume și fu acceptat și atârnat în Academie, fiind socotit tabloul anului, atât pentru eleganța tratării subiectului cât și pentru tehnica maestrului. De asemenea, o anumită notă de mister îl făcea și mai interesant pentru publicul din afară.

Inspirația îi venise absolut din întâmplare. Un basm dintr-o revistă pusese stăpânire pe imaginația lui.

Era un basm cu o prințesă norocoasă care avusese întotdeauna tot ce voia. Cum își exprima o dorință, aceasta îi era pe loc îndeplinită. Avea părinți iubitori, și multe bogății, haine frumoase și bijuterii, sclave care o serveau și îi îndeplineau orice capriciu, fecioare vesele care îi țineau companie, tot ce inima prințesei își putea dori. Cei mai frumoși și mai bogați prinți îi făcu curte și o implorau să îi ia de soț, oferindu-se să omoare oricâți balauri ca să își dovedească devotamentul. Și totuși, singurătatea prințesei era mai mare decât cea a celui mai sărac cerșetor din ținut.

Nu citi mai departe. Soarta finală a prințesei nu-l interesa deloc. Avea în fața ochilor imaginea prințesei împovărată de plăceri, cu sufletul trist și solitar, ghiftuită de fericire, sufocată de lux, lihnită de foame în Palatul Belșugului.

Începu să picteze cu o energie furibundă, posedat de bucuria sălbatică a creației.

O reprezintă pe prințesă întinsă pe divan, înconjurată de curtea ei. O abundență de culori orientale inunda tabloul. Prințesa purta o rochie cu broderii ciudat colorate; părul ei de aur se revărsa în jurul ei, iar pe cap

avea o cunună bătută în pietre prețioase. Era înconjurată de suita ei, iar prințul era îngenuncheat la picioarele sale oferindu-i daruri bogate. Întreaga scenă era încărcată de lux și bogăție.

Dar fața prințesei era întoarsă într-o parte; era neatentă la râsetele și veselie din jurul ei. Privirea ei era atintită într-un colț întunecat unde stătea un obiect aparent discordant: un idol mic din piatră cenușie cu capul îngropat în mâini, abandonat cu resemnare disperării.

Era el atât de nepotrivit? Ochii tinerei prințese odihneau asupra lui cu o simpatie ciudată, de parcă sentimentul propriei ei izolări îi atrăgea irezistibil privirea într-acolo. Ei doi erau înrudiți. Ea avea lumea la picioare, și totuși era singură. O Prințesă Singuratică uitându-se la un mic zeu singuratic.

Toată Londra vorbea despre acest tablou, și Greta îi scrisese câteva cuvinte de felicitare din Yorkshire, iar soția lui Tom Hurley îl invită să vină în weekend și să cunoască o fată cu adevărat încântătoare, o mare admiratoare a lucrării lui. Frank Oliver râse sarcastic și aruncă scrisoarea în foc. Succesul venise, dar la ce îi folosea? El nu voia decât un lucru – pe acea mică doamnă singuratică ce ieșise pe veci din viața lui. /

Era Ascot Cup Day, și polițistul de gardă într-o anumită secțiune a muzeului se frecă la ochi și se întrebă dacă visa, căci nu te așteptai să vezi acolo o priveliște gen Ascot, în rochie de dantelă și o pălărie minunată, o adevărată nimfă ca imaginată de un pictor parizian. Polițistul se holbă răpus de admirație.

Zeul singuratic poate că nu fu atât de surprins. Poate că în felul lui era un mic zeu puternic; în tot cazul, un adorator era readus pe brazdă.

Mica Doamnă Singuratică se uita în sus la el și buzele i se mișcau cu rapiditate.

- Dragă zeule mic, oh, dragă zeule mic, te rog ajută-mă! Oh, te rog să mă ajuți!

Poate că micul zeu se simți măgulit. Poate că, dacă într-adevăr era o zeitate feroce și răuvoitoare după cum și-l imaginase Frank Oliver, anii lungi și anevoioși și înaintarea civilizației îi înmuiaseră inima rece de piatră. Poate că Doamna Singuratică avusese tot timpul dreptate și el era într-adevăr un mic zeu bun. Poate că fu o simplă coincidență. oricum ar fi fost, se întâmplă ca în chiar acel moment Frank Oliver să intre agale și trist pe ușa sălii asiriene.

El înălță capul și o văzu pe nimfa pariziană.

În clipa următoare brațul lui era în jurul ei, iar ea rostea repede și întretăiat:

- Eram atât de singură... tu știi, trebuie să fi citit basmul pe care l-au scris. Altfel n-ai fi putut picta acel tablou. Tu ai înțeles. Prințesa eram eu; eu aveam totul și cu toate astea eram nespus de singură. Într-o zi m-am dus la o ghicitoare și am împrumutat hainele slujnicei mele. În drum am intrat aici și te-am văzut uitându-te la micul zeu. Așa a început totul. M-am prefăcut - oh, a fost groaznic din partea mea! - și am mers mai departe cu prefăcătorie, iar după aceea n-am mai avut curaj să-ți mărturisesc că te mințisem. M-am gândit că felul în care te-am înșelat te-ar fi dezgustat. Nu suportam gândul că ai să afli, așa că am dispărut. Apoi am scris basmul acela, iar ieri am văzut tabloul tău. Era tabloul tău, nu-i așa?

Numai zeii cunosc cu adevărat cuvântul „ingraturitudine“. Este de presupus că micul zeu singuratic cunoștea neagra ingraturitudine a firii omenești. Ca divinitate, avea privilegii unice de a o observa și totuși, la ceas de încercare el căruia i se aduseseră atâtea sacrificii făcu la rândul său un sacrificiu. Își sacrifică singurii doi

adoratori dintr-un ținut străin, și asta îl arătă a fi un mic zeu mare în felul lui, întrucât sacrifica tot ce avea.

Printre degete îi urmări plecând mână în mână, fără să se uite înapoi, doi oameni fericiți care descoperiseră raiul și nu mai aveau nevoie de el.

Ce era el, în definit, decât un mic zeu foarte singuratic într-un ținut străin?

## În interiorul unui perete

**D**oamna Lemprière fu cea care descoperi existența lui Jane Haworth. Era de așteptat, firește. Cineva a spus odată că doamna Lemprière era ușor cea mai detestată femeie din Londra, dar asta, cred eu, este o exagerare. Este cert că ea are darul de a da peste unicul lucru asupra căruia dorești să păstrezi tăcerea, și o face cu geniu. Întotdeauna acest lucru este accidental, o întâmplare.

În cazul de față luam ceaiul în studioul lui Alan Everard. El dădea astfel de ceaiuri din când în când, și obișnuia să stea prin colțuri, îmbrăcat în haine foarte vechi, zornăindu-și monedele din buzunarele pantalonilor și arătând profund nenorocit.

Nu cred că cineva va pune la îndoială pretenția la geniu a lui Everard la această dată. Două din cele mai renumite tablouri ale lui, *Culoare* și *Cunoscătorul*, care aparțin perioadei lui de început, înainte de a fi devenit un portretist la modă, au fost achiziționate de stat anul trecut, și pentru prima dată alegerea nu a fost controversată. Dar la data despre care vorbesc eu, Everard abia începea să se afirme, iar noi eram liberi să considerăm că noi îl descoperiserăm.

Cea care organiza aceste petreceri era soția lui. Atitudinea lui Everard față de ea era una aparte. Era evident că o adora, lucru întru totul de așteptat. Lui Isabel i se cuvenea să fie adorată. Dar el părea întotdeauna să i se simtă ușor îndatorat. Consimțea la orice dorea ea nu atât din tandrețe, cât dintr-o convingere de nestrămutat că ea avea dreptul s-o țină pe-a ei, să-și impună punctul de vedere. Dacă stai să te gândești, și asta era destul de firesc.



Căci Isabel Loring fusese declarată debutanta sezonului. Avea tot în afară de bani; frumusețe, poziție socială, educație, minte. Nimeni nu se aștepta la ea să se mărite din dragoste. Nu era acel gen de fată. În al doilea ei sezon avusese trei pretendenți de valoare -- moștenitorul unui ducat, un politician în ascensiune, și un milionar sud-african. Iar apoi, spre uimirea tuturor, se mărită cu Alan Everard - un pictor tânăr fără bani despre care nu auzise nimeni.

Faptul că toată lumea a continuat să o numească Isabel Loring este un tribut adus personalității ei, cred eu. Nimeni nu i s-a adresat vreodată pe numele de Isabel Everard. Puteai auzi spunându-se: „Am văzut-o azi dimineată pe Isabel Loring. Da, era cu soțul ei, tânărul Everard, pictorul.“

Lumea spunea că Isabel „și-o făcuse cu mâna ei“. Părerea mea e că era mai trist pentru un bărbat să fie cunoscut ca „soțul lui Isabel“. Dar Everard era altfel. Talentul lui Isabel pentru reușită, flerul ei la succes nu dăduse greș. Alan Everard pictă *Culoare*.

Presupun că toată lumea știe tabloul: o porțiune de drum în care e săpat un șanț, pământul răsturnat pe buza șanțului, roșcat la culoare, o bucată de conductă de canalizare de un maroniu strălucitor și săpătorul uriaș, odihnindu-se un minut proptit în cazma - o figură herculeană în pantaloni de catifea reiată pătați și un batic stacojiu la gât. Ochii lui te privesc de pe pânză fără inteligență, fără speranță, dar cu o expresie de rugămintă mută și inconștientă - ochii unui animal magnific. Este un tablou ca o vâlvătaie - o simfonie de portocaliu și roșu. S-a scris foarte mult despre simbolismul lui, despre ce vrea el să exprime. Alan Everard spune că n-a vrut să exprime ceva anume. Conform spuselor lui, se uitase la o grămadă de apusuri venețiene, și se simțise asaltat de un dor subit de o răzmeriță de culori pur englezești.

După aceea Everard a dat lumii acea pictură epică a unei cârciumi – *Romanță*, strada neagră pe ploaie – ușa pe jumătate deschisă, luminile și paharele strălucitoare, omulețul cu față de vulpe trecând pragul, mic, umil, insignifiant, cu buze desfăcute și ochi nerăbdători, intrând ca să uite.

Pe baza acestor două tablouri, Everard a fost proclamat pictor al „oamenilor muncii”. Avea pedestalul lui. Dar a refuzat să rămână pe el. A treia și cea mai formidabilă lucrare a sa a fost un portret în mărime naturală a lui sir Rufus Herschman. Renumitul savant este pictat pe un fundal de retorte și eprubete și rafturi de laborator. Întregul are ceea ce se poate numi un efect cubist, dar liniile perspectivei se desfac ciudat.

Iar acum își terminase a patra lucrare – un portret al soției sale. Noi fuseserăm invitați să vedem și să criticăm. Everard stătea încrunțat și se uita pe fereastră; Isabel Loring se mișca printre oaspeți discutând despre tehnica picturii cu o acuratețe uluitoare.

Am făcut comentarii. Trebuia să facem. Am lăudat transpunerea pe pânză a satinului roz. Tratarea acestuia, am spus noi, era cu adevărat minunată. Nimeni nu mai pictase satinul în felul acela.

Doamna Lemprière, care este unul din cei mai inteligenți critici de artă pe care îi cunosc, m-a luat deoparte aproape imediat.

– Georgie, ce-a fost în capul lui? Tabloul e mort. E nesincer. E... oh, e enervant!

– Portretul *Doamnă în satin roz*? am întrebat.

– Da. Și totuși tehnica e perfectă. Și grija! Există în el muncă pentru șaisprezece tablouri.

– Prea multă muncă? am sugerat.

– Probabil că asta e. Dacă a existat vreodată ceva acolo, el l-a omorât. O femeie extrem de frumoasă într-o rochie roz. De ce nu o fotografie color?

- Chiar așa, am aprobat eu. Crezi că el știe?

- Bine-nțeles că știe, spuse cu dispreț doamna Lemprière. Nu vezi că omul e pe marginea prăpastiei? După părerea mea, așa se întâmplă când amesteci sentimentele cu afacerea. Și-a pus tot sufletul în a o picta pe Isabel, pentru că e Isabel, și menajând-o a pierdut-o. A fost prea blând. Uneori trebuie să distrugi carnea ca să ajungi la suflet.

Am dat din cap gânditor. Sir Rufus Herschman nu fusese măgulit din punct de vedere fizic, dar Everard reușise să prindă pe pânză o personalitate de neuitat.

- Și Isabel are o personalitate plină de forță, continuă doamna Lemprière.

- Poate că Everard nu poate să picteze femei, am spus.

- Poate că nu, spuse îngândurată doamna Lemprière. Da, asta trebuie să fie explicația.

Și atunci, cu obișnuita ei sclipire de geniu, trase o pânză care stătea rezemată cu fața la perete. Erau acolo vreo opt pânze, stocate neglijent. A fost o pură întâmplare că doamna Lemprière a ales-o tocmai pe aceea dar, cum spuneam mai înainte, doamnei Lemprière i se întâmplă astfel de lucruri.

- Ah! exclamă doamna Lemprière întorcând pânza spre lumină.

Era neterminată, o simplă schiță brută. Femeia sau fata - nu aveau mai mult de douăzeci și cinci de ani, mi-am zis eu - era aplecată în față, cu bărbia pe mână. Două lucruri m-au izbit pe loc: vitalitatea extraordinară a picturii și uimitoarea cruzime a ei. Everard pictase cu un penel răzbunător. Chiar și atitudinea era crudă - ea scotea în evidență orice imperfecțiune, orice unghi ascuțit, orice lipsă de rafinament. Era un studiu în maro - rochie maro, fundalul maro, ochi căprui - ochi dornici, nerăbdători. Nerăbdarea era nota predominantă a pânzei.

Doamna Lemprière o privi câteva minute în tăcere. Apoi îi strigă lui Everard:

- Alan, vino încoace! Cine e asta?

Everard veni ascultător. Am văzut străfulgerarea de supărare pe care nu și-o putu ascunde.

- E doar o mângăleală, spuse el. Nu cred că am s-o termin vreodată.

- Cine e fata? întrebă doamna Lemprière.

Era limpede că Everard se codea să răspundă, fapt care îi dădea apă la moară doamnei Lemprière care întotdeauna crede, din principiu, tot ce e mai rău.

- O prietenă a mea. Domnișoara Jane Haworth.

- N-am întâlnit-o niciodată aici, spuse doamna Lemprière.

- Ea nu vine la prezentările astea. Făcu o pauză, apoi adăugă: E nașa lui Winnie.

Winnie era fiica lui, în vârstă de cinci ani.

- Serios? întrebă doamna Lemprière. Unde locuiește?

- În Battersea. Într-un apartament.

- Deci așa, spuse doamna Lemprière, iar apoi adăugă: Și ție ce ți-a făcut?

- Mie?

- Ție. De te-a făcut atât de... neîndurător.

- Oh, asta! răsă Everard. Ei bine, nu-i o frumusețe, să știi. Nu pot s-o fac frumoasă din prietenie, nu-i așa?

- Ai făcut contrariul, spuse doamna Lemprière. I-ai prins toate defectele și i le-ai exagerat. Ai încercat s-o faci caraghioasă - dar n-ai reușit, copilul meu. Portretul ăsta, dacă îl termini, va trăi.

Everard păru supărat. Spuse cu lejeritate:

- Nu e rea, pentru o schiță, adică. Dar, bine-nțeleș, nici nu se compară cu portretul lui Isabel. Ție e de departe cel mai bun lucru pe care l-am făcut vreodată.

Rosti ultimele cuvinte sfidător și agresiv. Nici unul

din noi nu i-am răspuns.

- De departe cel mai bun lucru, repetă el.

Câțiva din ceilalți prezenți se apropiară de noi. Dădură și ei cu ochii de schiță. Urmară exclamații, comentarii. Atmosfera începu să se anime.

Așa am auzit prima dată de Jane Haworth. Mai târziu aveam s-o întâlnesc - de două ori. Aveam să aud detalii ale vieții ei de la cea mai intimă prietenă a sa. Aveam să aflu multe de la însuși Alan Everard. Acum că amândoi sunt morți cred că e timpul să infirm unele povești pe care doamna Lemprière le răspândește de zor. Numiți o parte din povestea mea invenție dacă vreți - ea nu e departe de adevăr.

După plecarea oaspeților, Alan Everard întoarse iar portretul lui Jane Haworth cu fața la perete. Isabel străbătu încăperea și veni lângă el.

- Crezi că a fost un succes? întrebă ea îngândurată. Sau... nu chiar un succes?

- Portretul? întrebă el repede.

- Nu prostuțule, petrecerea. Bineînțeles că portretul a fost un succes.

- E cel mai bun lucru pe care l-am făcut, declară agresiv Everard.

- Continuă, spuse Isabel. Lady Charmington vrea s-o pictezi.

- Oh, Doamne! Alan se încruntă. Știi că nu sunt un portretist la modă.

- Vei fi. Vei ajunge în vârful copacului.

- Asta nu e copacul în vârful căruia vreau să ajung.

- Dar, dragă Alan, asta e calea de a face grămezi de bani.

- Cine vrăa grămezi de bani?

- Poate că eu, spuse ea zâmbind.

Imediat el se simți rușinat. Dacă nu s-ar fi măritat cu el, ar fi putut avea grămezile ei de bani. Iar ea avea nevoie de bani. O anumită cantitate de lux era decorul care i se potrivea.

- Nu am dus-o chiar atât de rău în ultimul timp, spuse el visător.

- Într-adevăr, nu; dar facturile vin cu destulă viteză. Facturi - întotdeauna facturi!

Începu să se plimbe în sus și în jos.

- Oh, la naiba! Nu vreau s-o pictez pe lady Charmington! izbucni el ca un copil cârcotaș.

Isabel zâmbi ușor. Stătea în picioare lângă foc, fără să se miște. Alan se opri din mersul lui fără astâmpăr și veni mai aproape de ea. Ce avea ea în nemișcarea ei, în inerția ei de îl atrăgea ca un magnet? Ce frumoasă era, cu brațele ei ca sculptate în marmură albă, cu părul ei de aur pur, cu buzele ei - buze pline și roșii.

Le sărutară și le simți lipindu-se de ale lui. Mai conta altceva? Ce avea Isabel de te liniștea, de te lepăda de griji? Te atrăgea în inerția ei frumoasă și te ținea acolo, liniștit și mulțumit. Mac și mătrăgună; pluteai acolo, adormit, pe un lac întunecat.

- Am s-o pictez pe lady Charmington, spuse el la un moment dat. Ce contează? Am să mă plictisesc... dar, la urma urmelor, și pictorii trebuie să mănânce. Pictorul, soția pictorului și fiica lui au nevoie de hrană cu toții.

- Nesuferitul! spuse Isabel. Apropo de fiica noastră - ar trebui să te duci într-o zi la Jane. A fost ieri aici și spunea că nu te-a mai văzut de luni de zile.

- Jane a fost aici?

- Da, ca să o vadă pe Winnie.

- A văzut tabloul tău?

- Da.

- Ce părere a avut despre el?

- A spus că e splendid.

- Oh!

Alan se încruntă, pierdut în gânduri.

- Cred că doamna Lemprière te suspectează că nutrești o pasiune vinovată pentru Jane, spuse Isabel.

- Femeia aia! exclamă Alan cu profund dezgust. Femeia aia! Ea să nu creadă? Ce nu crede ea?

- Ei bine, eu nu cred, spuse zâmbind Isabel. Așa că du-te cât mai curând la Jane.

Alan se uită la ea. Acum stătea pe divanul de lângă foc, cu fața întoarsă într-o parte, cu zâmbetul uitat pe buze. Și în acel moment el se simți uluit, derutat, ca și cum în jurul lui se formase o ceață care, despărțindu-se brusc, îi oferise un crâmpei dintr-o țară ciudată.

Ceva îi spunea: „De ce vrea să te duci la Jane? Există un motiv“. Pentru că, în cazul lui Isabel, trebuia să existe un motiv. Ea nu făcea nimic care să nu fie calculat.

- O placi pe Jane? întrebă el dintr-o dată.

- E o scumpă, spuse Isabel.

- Da, dar o placi cu adevărat?

- Desigur. Ține atât de mult la Winnie! Apropo, vrea s-o ia pe Winnie cu ea la mare săptămâna viitoare. N-ai nimic împotrivă, nu-i așa? În felul acesta vom fi liberi să plecăm în Scoția.

- Va fi grozav de convenabil.

Chiar așa avea să fie. Grozav de convenabil. Se uita la Isabel brusc bănuitor. O rugase ea pe Jane? Jane era atât de ușor de convins!

Isabel se ridică și ieși din cameră, fredonând în surdină. Oh, în fine, nu conta. Oricum, avea să se ducă la Jane.

Jane Haworth locuia la ultimul etaj al unui bloc învecinat cu Battersea Park. În timp ce suna la ușa ei, Everard se simțea furios pe Jane. De ce nu locuia și ea

undeva mai la îndemână? Supărarea lui crescuse și mai mult când, după ce sună de trei ori, nu primi nici un răspuns. De ce nu putea ține și ea pe cineva capabil să deschidă ușa?

Ușa se deschise brusc și în prag apărură însăși Jane. Era îmbujorată.

- Unde e Alice? întrebă Everard fără nici o tentativă de salut.

- Mă tem... adică... azi nu se simte bine.

- E beată, adică? întrebă sumbru Everard.

Ce păcat că Jane era așa o mincinoasă inveterată!

- Presupun că asta e, spuse cu reținere Jane.

- Lasă-mă s-o văd.

Intră în apartament. Jane îl urmă cu o docilitate dezarmantă. Everard o găsi pe vinovata Alice în bucătărie. Nu exista nici un dubiu cu privire la starea ei. O urmă tăcut și încruntat pe Jane în camera de zi.

- Va trebui să scapi de femeia asta, spuse el. Ți-am mai spus asta.

- Știi că mi-ai spus, Alan, dar nu pot să fac asta. Tu uiți că bărbatul ei e la pușcărie.

- Unde se cuvenea să fie. Cât de des a fost beată femeia asta în cele trei luni de când e la tine?

- Nu de prea multe ori; de trei sau de patru ori. O apucă deprimarea, să știi.

- Trei sau patru! Nouă sau zece ar fi mai aproape de adevăr. Cum gătește? Mizerabil. Ți este de vreun ajutor în apartamentul ăsta? Nici vorbă. Pentru Dumnezeu, scapă de ea mâine dimineată și angajează o fată care să-ți fie de vreun folos.

Jane se uită amărâtă la el.

- N-ai s-o faci, rosti întunecat Everard, cufunându-se într-un fotoliu mare. Ești o făptură imposibil de sentimentală. Ce e chestia asta pe care am auzit-o precum că vrei s-o iei pe Winnie la mare? A cui a fost ideea, a ta



sau a lui Isabel?

Jane spuse repede:

- A mea, bine-nțeleș.

- Jane, dacă ai învăța să spui adevărul, aș ține foarte mult la tine. Ia loc și, pentru Dumnezeu, nu mai minți măcar timp de zece minute.

- Oh, Alan! exclamă Jane și se așează.

Pictorul o examinează cu ochi critic câteva minute. Doamna Lemprière avusese dreptate. Fusesse crud în felul în care o schițase pe Jane. Jane era, dacă nu foarte, aproape frumoasă. Liniile lungi ale trupului ei erau pur grecești. Cea care o făcea stângace era dorința ei neliniștită de a o plăcea. El prinsese acest lucru, și îl exagerase, îi ascuțise linia bărbiei, îi repezise trupul într-o poziție urâtă.

De ce? De ce îi era imposibil să stea cinci minute într-o cameră cu Jane fără să simtă cum în el se ridică o iritare violentă împotriva lui Jane? Orice s-ar spune, Jane era scumpă dar enervantă. Cu ea nu era niciodată liniștit și împăcat așa cum era cu Isabel. Și totuși, Jane era atât de dornică să placă, atât de nerăbdătoare să fie de acord cu tot ce spunea el, dar vai! atât de transparent incapabilă să-și ascundă adevăratele sentimente.

Se uită prin cameră. Tipică lui Jane. Câteva lucruri încântătoare, adevărate conuri, piesa aceea de email de Battersea, de exemplu, iar lângă ea o atrocitate de vază pictată de mână cu trandafiri.

Ridică vaza.

- Te-ai supărat foarte tare dacă aș azvârli-o pe fereastră, Jane?

- Oh, Alan, nu!

- Ce faci cu toate gunoaiile astea? Ai bun gust cu carul, dar nu-ți bați capul să-l folosești. Amesteci prostește lucrurile!

- Știu, Alan. Nu e vorba că nu știu. Dar lumea îmi

dăruiește anumite lucruri. Vaza asta mi-a adus-o domnișoara Bates de la Margate, și ea e atât de săracă, trebuie să strângă cureaua, și vaza asta trebuie s-o fi costat mult pentru posibilitățile ei, iar ea s-a gândit că am să fiu foarte încântată. Pur și simplu a trebuit să o pun la loc de cinste.

Everard nu spuse nimic. Continuă să se uite prin cameră. Pe pereți se aflau câteva gravuri și un număr de fotografii de bebeluși. Indiferent de ce cred mamele lor, bebelușii nu întotdeauna sunt fotogenici. Toate prietenele lui Jane care deveneau mămici se grăbeau să-i trimită fotografiile bebelușilor lor, așteptându-se ca acele fotografii să fie păstrate cu grijă. Jane le păstra cu grija cuvenită.

- Cine e monstrul ăsta mic? întrebă Everard inspectând o poză a unui mic prunc bucălat cu strabism. Nu l-am mai văzut.

- E o ea. E nou-născuta lui Mary Carrington.

- Sărmana Mary Carrington! Presupun că pretinzi că îți place să ții aici țâncul ăsta atroce uitându-se chirâș la tine cât e ziua de lungă?

Bărbia lui Jane zvâcni în sus.

- E un prunc adorabil. Mary e o foarte veche prietenă a mea.

- Loiala Jane! spuse Everard, zâmbindu-i. Așadar Isabel ți-a pus-o în cârcă pe Winnie, nu-i așa? De mult mă întrebam dacă ai lăsa-o pe Winnie să meargă cu mine, dar n-am vrut să te întreb.

- Poți s-o iei, nici vorbă... e foarte drăguț din partea ta.

Everard își aprinse o țigară.

- Ți-a arătat Isabel noul tablou? întrebă el cam mormăit.

- Da.

- Ce părere ți-a făcut?

Răspunsul lui Jane veni repede – prea repede.

– E splendid. Absolut splendid.

Alan sări în picioare. Mâna cu țigara îi tremura.

– Lua-te-ar naiba, Jane! Nu mă minți!

– Dar, Alan, chiar e splendid.

– Jane, n-ai aflat până acum că îți cunosc orice intonație, orice inflexiune a glasului? Mă minți cu nerușinare ca să nu-mi rănești sentimentele, presupun. De ce nu poți să fii sinceră? Crezi că vreau să-mi spui că un lucru e splendid când eu știu la fel de bine ca tine că nu e? Afurisitul de tablou e mort – mort. Nu are pic de viață în el – nu există nimic dincolo de fațadă, o fațadă afurisit de nesinceră. M-am amăgit tot timpul, da, chiar și în după-amiază asta. Am venit la tine să aflu adevărul. Isabel nu știe. Dar tu știi, tu întotdeauna știi. Știam că ai să-mi spui că e bun – n-ai pic de simț moral în treburile genul ăsta. Dar eu îmi dau seama din inflexiunea glasului tău. Când ți-am arătat *Romanța* n-ai spus absolut nimic – ți-ai ținut răsufierea și ai scos un fel de icnet.

– Alan...

Everard nu-i dădu șansa să vorbească. Jane producea asupra lui efectul pe care îl cunoștea atât de bine. Era ciudat că o făptură atât de blândă putea să-i stârnească o astfel de mânie furibundă. Spuse mânios:

– Probabil crezi că mi-am pierdut forța, dar nu mi-am pierdut-o. Pot să lucrez tablouri la fel de bune ca *Romanța*, poate chiar mai bune. Am să-ți arăt eu ție, Jane Haworth!

Ieși ca vântul din apartament. Cu pași repezi, traversă parcul și o luă peste Albert Bridge. Iritarea și mânia neputincioasă îl mai furnicau încă. Jane! Ce știa ea despre pictură? Ce valora părerea ei? De ce i-ar fi păsat lui? Dar îi păsa. Voia să picteze ceva care s-o facă pe Jane să icnească. Gura ei avea să i se deschidă puțin, obrajii aveau să-i ia foc. Avea să se uite mai întâi la tablou și apoi

la el. Probabil că nu avea să spună nimic.

În mijlocul podului văzu tabloul pe care avea să-l picteze. Apăruse absolut din senin. Îl vedea, acolo în aer, sau era în mintea lui?

O prăvălioară de antichități, ștearsă, destul de întunecoasă și mucegăită. În spatele tejghelei un evreu – un evreu mărunțel cu ochi vicleni. În fața lui clientul, un bărbat masiv, lucios, bine hrănit, opulent, umflat, cu o falcă mare. Deasupra lor, pe un raft, un bust din marmură albă. Lumina de acolo, de pe fața de marmură a băiatului, frumusețea, frumusețea nemuritoare a Greciei antice, disprețuitoare, nebăgând în seamă vânzarea și trocul. Evreul, colecționarul bogat, capul băiatului greu. Le vedea pe toate.

„Cunoscătorul, așa am să-l numesc“, îngână Alan Everard coborând de pe bordură și ratând puțin să fie călcat de un autobuz. „Da, Cunoscătorul. Am să-i arăt eu lui Jane!“

Când ajunse acasă, se duse direct în atelier. Isabel îl găsi acolo, sortând pânze.

– Alan, nu uita că luăm cina la marchizii...

Everard clătină din cap cu vehemență.

– La naiba cu marchizii. Am de gând să lucrez. Am prins ceva, dar trebuie să-l fixez pe pânză înainte să dispară. Dă-le telefon. Spune-le că am murit.

Isabel îl privi gânditoare câteva clipe, apoi ieși. Ea cunoștea foarte bine arta de a trăi cu un geniu. Se duse la telefon și inventă o scuză plauzibilă.

Se uită în jurul ei, căscând puțin. Apoi se așeză la birou și începu să scrie.

„Dragă Jane,

Multe multumiri pentru cecul pe care l-am primit azi. Ești foarte bună cu fina ta. Cu o sută de lire se vor putea

face multe lucruri. Copiii sunt teribil de costisitori. Tu ții atât de mult la Winnie încât simt că n-am făcut rău cerându-ți ajutorul. Alan, ca toate geniile, poate lucra doar la ce vrea să lucreze și, din nefericire, asta nu întotdeauna asigură existența. Sper să ne vedem curând.

A ta,  
Isabel.“

Când, câteva luni mai târziu, *Cunoscătorul* era terminat, Alan o invită pe Jane să vină să-l vadă. Tabloul nu era chiar cum îl imaginase el, dar era destul de aproape. Simțea focul cratorului. Făcuse acest tablou, și îl făcuse bine.

De data asta Jane nu-i spusese că era splendid. Obrajii i se îmbujorară și buzele i se desfăcură. Ea se uită la Alan, iar el văzu în ochii ei ce dorea să vadă. Jane se pricepea.

Everard plutea. Îi arătase lui Jane!

Tabloul o dată scos din minte, începu din nou să ia seama la ceea ce îl înconjura.

Winnie beneficiase enorm de pe urma celor două săptămâni petrecute la mare, dar îl izbi faptul că hainele ei erau ponosite. I-o spusese lui Isabel.

– Alan! Tu care niciodată nu observi nimic! Dar mie îmi place îmbrăcămintea simplă la copii, nu pot să sufăr să îi văd împopoționați.

– Există o diferență între simplitate și petice.

Isabel nu spusese nimic, dar îi cumpără lui Winnie o rochie nouă.

Două zile mai târziu Alan se lupta cu stabilirea taxei pe venit. Carnetul lui de conturi zăcea în fața sa. Căuta prin biroul lui Isabel după carnetul ei când Winnie intră dansând cu o păpușă jerpelită.

- Tati, știu o ghicitoare. O ghicești? „Înăuntru unui perete alb ca laptele, înăuntru unei perdele moale ca mătase, scăldat într-o mare limpede de cristal, apare un punct ca un măr de aur“. Ghici ce e?

- Mama ta, răspunse absent Alan. Încă mai căuta.

- Vai, tati! râse ascuțit Winnie. E un ou! De ce ai crezut că e mamă?

Alan zâmbi.

- N-am ascultat cu adevărat. Iar cuvintele aminteau de mamă, cumva.

Un perete alb ca laptele. O perdea. Cristal. Mărul de aur. Da, astea i-o sugerau pe Isabel. Ciudate lucruri, cuvintele!

Găsi în sfârșit carnetul de conturi. Îi ordonă lui Winnie să iasă din cameră. Zece minute mai târziu ridică privirea, tresărind la o exclamație tăioasă.

- Alan!

- Bună, Isabel. Nu te-am auzit când ai intrat. Uite, nu reușesc să le dau de cap cifrelor astea din carnetul tău de conturi.

- Cine ți-a dat voie să te atingi de carnetul meu?

El se uită lung la ea, uluit. Era mânioasă. Nu o mai văzuse mânioasă.

- Hațar n-aveam că o să te deranjeze.

- Mă deranjează - ba chiar foarte mult. N-ai dreptul să te atingi de lucrurile mele.

Alan se mânie și el dintr-o dată.

- Îmi cer scuze. Dar din moment ce m-am atins de lucrurile tale poate vrei să-mi explici una sau două operațiuni care mă pun în încurcătură. Din câte văd, anul ăsta au fost plătite în contul tău aproape cinci sute de lire pe care nu pot să le justific. De unde au venit?

Isabel se calmase. Se cufundă într-un fotoliu.

- Nu e nevoie să fii atât de solemn în privința asta, Alan, spuse ea degajată. Banii ăștia nu sunt plata

păcatului sau ceva în genul ăsta.

- De unde au venit?

- De la o femeie. O prietenă de-a ta. Nu sunt deloc pentru mine. Sunt pentru Winnie.

- Winnie? Vrei să spui că... banii ăștia au venit de la Jane?

- Da. Ține mult la copilă, nu știe ce să mai facă pentru ea.

- Da, dar... de bună seamă banii ar fi trebuit să fie investiți pentru Winnie.

- Oh, nu e deloc vorba de așa ceva. Sunt pentru cheltuieli curente, haine și așa mai departe.

Alan nu spuse nimic. Se gândea la rochiile lui Winnie, toate țesute și peticite.

- Și tu ți-ai depășit contul, Isabel?

- L-am depășit? Asta mi se întâmplă întotdeauna.

- Dar, dar acele cinci sute...

- Dragă Alan, i-am cheltuit pe Winnie cum mi s-a părut cel mai bine. Te asigur că Jane este foarte mulțumită.

Alan nu era mulțumit. Totuși, calmul lui Isabel avea o așa putere încât nu spuse nimic. La urma urmelor, Isabel era neglijentă în materie de bani. Ea nu intenționase să cheltuiască pentru ea banii destinați copilei. În acea zi sosi o factură adresată din greșeală domnului Everard. Era de la o croitoreasă din Hanover Square și era pentru două sute de lire. Alan i-o dădu lui Isabel fără o vorbă. Ea își aruncă privirea asupra facturii, zâmbi și spuse:

- Probabil ți se pare îngrozitor de mult, dar omul trebuie să se îmbrace cât de cât.

A doua zi el se duse la Jane.

Jane fu enervantă și evazivă ca de obicei. El nu trebuia să-și facă probleme. Winnie era fina ei. Femeile înțelegeau lucrurile astea, bărbații nu. Bineînțeles că ea

nu voia ca Winnie să aibă rochii de cinci sute de lire. Voia el să fie bun și să lase problema în seama ei și a lui Isabel? Ele se înțelegeau perfect una pe cealaltă.

Alan plecă într-o stare de nemulțumire crescândă. Era perfect conștient că sârise o întrebare pe care dorea cu adevărat să o pună. Voia să întrebe: „Ți-a cerut vreodată Isabel bani pentru Winnie?” Nu întrebasese de teamă că s-ar fi putut ca Jane să nu mintă suficient de bine ca să-l păcălească.

Dar era îngrijorat. Jane era săracă. Știa că era săracă. Nu trebuia să-și ia de la gură. Se hotărî să-i vorbească lui Isabel. Isabel fu calmă și liniștitoare. Bineînțeles că ea nu avea s-o lase pe Jane să cheltuiască mai mult decât își putea permite.

O lună mai târziu Jane muri.

Se îmbolnăvisese de gripă, apoi de pneumonie. Îl făcu pe Alan Everard executorul ei și îi lăsă tot ce avea lui Winnie. Dar ce avea ea nu era mare lucru.

Lui Alan îi reveni sarcina să se uite prin hârtiile lui Jane. Și astfel, în cele din urmă, găsi jurnalul ei. Acesta era însoțit de o bucată de hârtie pe care scria:

„A fi citit după moartea mea de Alan Everard. El mi-a reproșat adesea că nu spun adevărul. Adevărul se află în întregime aici“.

Așa ajunsese el să cunoască în cele din urmă adevărul, găsind singurul loc în care Jane îndrăznise să fie sinceră. Era o relatare, foarte simplă și neforțată, a dragostei ei pentru el. Nu deborda de sentimentalism și limbaj ales, dar nu aveai cum să nu vezi faptele.

„Știi că te enervez deseori“, scrisese ea. „Uneori tot ce fac sau spun pare să te înfurie. Nu știu de ce e așa, căci mă străduiesc din greu să-ți fiu pe plac; dar, cu toate astea, cred cu tărie că într-adevăr însemn ceva pentru tine. Nu te



*înfurii pe cei care îți sunt indiferenți.*“

Nu fu vina lui Jane că Alan găsi și alte lucruri. Jane era loială, dar era și dezordonată; își umplea prea mult sertarele. Puțin înainte de a muri, arsese cu grijă toate scrisorile lui Isabel. Cea găsită de Alan căzuse în spatele unui sertar. După ce o citi, înțelesul anumitor semne cabalistice de pe cotorul carnetului de cecuri al lui Jane îi deveni limpede. În această scrisoare anume Isabel abia dacă se mai deranjase să susțină că banii erau ceruți pentru Winnie.

Alan rămase la birou, uitându-se mult timp pe fereastră cu ochi absenți. În cele din urmă băgă carnetul de cecuri în buzunar și părăsi apartamentul. Se întoarse pe jos în Chelsea, conștient de mânia care devenea rapid tot mai puternică.

Isabel era în oraș când se întoarse el. Lui Alan îi păru rău. Avea atât de limpede în minte ce voia să spună! Se duse în atelier și trase portretul neterminat al lui Jane. Îl puse pe un șevalet, aproape de portretul lui Isabel în satin roz.

Cucoana aia, Lemprière, avusese dreptate; portretul lui Jane avea viață. Se uită la ea, la ochii nerăbdători, la frumusețea pe care încercase fără succes să i-o refuze. Asta era Jane – mai mult decât orice altceva, Jane era viață. Își zise că Jane era cea mai vie persoană pe care o cunoscuse, atât de vie încât nici chiar acum nu putea crede că era moartă.

Și se gândi la celelalte tablouri ale lui – *Culoare, Romanță, sir Rufus Herschman*. Toate fuseseră, într-un fel, tablourile lui Jane. Ea aprinsese scânteia pentru fiecare din ele – îl făcuse să plece spumegând și frământându-se, ca să-i arate el ei! Și acum? Jane era moartă. Avea el să mai picteze vreodată un tablou adevărat? Se uită din nou la chipul de pe pânză. Poate că da. Jane nu era prea departe.

Un zgomot îl făcu să se răsucească pe călcâie. Isabel intrase în atelier. Era îmbrăcată pentru cină într-o rochie albă, dreaptă, care îi scotea în evidență aurul pur al părului.

Încremeni în loc și cuvintele i se opriră pe buze. Îl măsură circumspectă, apoi se duse și se așează pe divan. Era întruchiparea calmului.

Alan scoase din buzunar carnetul de cecuri.

- M-am uitat prin hârtiile lui Jane.

- Da?

El încercă să-i imite calmul, să-și controleze glasul.

- În ultimii patru ani ți-a tot dat bani.

- Da. Pentru Winnie.

- Nu, nu pentru Winnie, strigă Everard. V-ați prefăcut, amândouă, că erau pentru Winnie, dar amândouă știați că nu era așa. Îți dai seama că Jane își vindea titlurile de proprietate, își lua de la gură ca să-ți iei tu haine, haine de care nu aveai neapărat nevoie?

Isabel nu-și luă o clipă ochii de pe fața lui. Se așează mai confortabil, cu grația unei pisici persane.

- N-am nici o vină că Jane s-a restrâns mai mult decât trebuie, spuse ea. Am presupus că își permitea banii. Întotdeauna a fost nebună după tine - am văzut asta, bine-nțeles. Alte soții ar fi făcut târăboi legat de felul în care mereu dădeai fuga la ea și petreceai acolo ore întregi. Eu n-am făcut.

- Nu, spuse Alan foarte alb la față. În schimb ai făcut-o să plătească.

- Spui niște lucruri foarte jignitoare, Alan. Ai grijă.

- Nu sunt adevărate? De ce ți-a fost atât de ușor să scoți bani de la Jane?

- Nu din dragoste pentru mine, categoric. Trebuia să fi fost din dragoste pentru tine.

- Exact asta a fost, spuse simplu Alan. A plătit pentru libertatea mea - libertatea de a lucra ce vreau eu.

Atâta timp cât aveai suficienți bani, mă lăsați în pace, nu mă cicăleai să pictez o turmă de femei oribile.

Isabel nu spuse nimic.

- Ei bine? strigă furios Alan.

Calmul ei îl scotea din sărite.

Isabel se uita în podea. La un moment dat înălță capul și spuse liniștită:

- Vino încoace Alan.

Atinse divanul, lângă ea. Greoi, împotriva voinței lui, el veni și se așează, fără s-o privească. Dar știa că îi era frică.

- Alan, spuse Isabel după un timp.

- Ce e?

Era iritat, nervos.

- Tot ce ai spus s-ar putea să fie adevărat. Nu contează. Așa sunt eu. Vreau multe - bani, haine, pe tine. Jane e moartă, Alan.

- Ce vrei să spui?

- Jane a murit. Acum îmi aparții în întregime mie. Până acum nu mi-ai aparținut.

El se uită la ea, văzu lumina din ochii ei, acuzatoare, posesivă. Era revoltat, și totuși fascinat.

- De acum ai să fii tot al meu.

Atunci o înțelese pe Isabel cum n-o mai înțelesese niciodată.

- Mă vrei ca sclav? Eu trebuie să pictez ce îmi spui tu să pictez, să trăiesc cum îmi spui să trăiesc, să fiu la bunul tău plac.

- Spune-o și așa dacă vrei. Ce sunt vorbele?

El îi simți brațele în jurul gâtului său, albe, netede, tari ca un perete. Prin minte îi jucau cuvintele: „Un perete alb ca laptele“. Era deja în interiorul peretelui. Mai putea să scape? Voia să scape?

Îi auzi glasul în ureche - mac și mătrăgună.

- Pentru ce altceva să trăiești? Nu ajunge asta?

Dragoste... fericire... succes... dragoste...

Acum peretele se înălța peste tot în jurul lui - „perdeaua moale ca mătasea“, perdeaua îl învăluia, sufocându-l un pic, dar era atât de moale, atât de dulce! Acum pluteau împreună, împăcați, pe marea de cristal. Peretele era foarte înalt acum, lăsând pe dinafară toate celelalte lucruri - acele lucruri primejdioase, tulburătoare care dor, care întotdeauna dor. În largul mării de cristal, cu mărul de aur între mâinile lor...

Lumina păli pe tabloul lui Jane.

## Pe lumină

**F**ordul sălta din hârtoapă în hârtoapă, iar soarele fierbinte african se revărsa fără milă. De fiecare parte a așa-zisului drum se întindea o linie neîntreruptă de copaci și arbuști, înălțându-se și căzând în onduleuri blânde cât vedeai cu ochii, un parapet vegetal de un verde-gălbui moale și profund care, pe ansamblu, crea un efect languros și ciudat de liniștit. Puține păsări deranjau tăcerea somnolență. O dată, un șarpe traversă drumul prin fața mașinii, scăpând cu o ușurință sinuoasă eforturilor șoferului de a-l călca. O dată un indigen ieși din boscheți demn și vertical, urmat de o femeie care ducea legat pe spatele-i larg un copilaș, iar pe cap un paner cu ustensile trebuincioase unei gospodării complete.

George Crozier nu rată nimic din toate astea și i le arată soției sale care îi răspundea cu o lipsă de atenție monosilabică ce îl irita.

„Se gândește la tipul ăla“, deduse el în ciudat. Așa se obișnuise să se refere în gând la primul soț al lui Deirdre Croizer, mort în primul an de război, în campania împotriva germanilor din Africa de Vest. Poate era normal să se gândească. Îi aruncă o privire cu coada ochiului, și îi văzu părul blond, netezimea obrazilor albrozalii, liniile rotunjite ale siluetei – mai rotunjite, poate, decât fuseseră în zilele acelea de demult când acceptase cu pasivitate să-i devină logodnică, iar apoi, în acea primă panică provocată de război, îl aruncase brusc la o parte și se cununase cu iubitul acela slab și ars de soare al ei, Tim Nugent.

În fine, tipul era mort – cavalierește mort – iar el, George Crozier, se însurase cu fata cu care dintotdeauna intenționase să se însoare. Și ea ținea la el; cum ar fi

putut să nu țină când el era mereu gata să-i îndeplinească orice dorință și avea și bani ca s-o facă! Reflectă cu o oarecare mulțumire de sine la ultimul dar pe care i-l făcuse la Kimberley unde, datorită prieteniei cu unii din directorii minei De Beers, putuse să achiziționeze un diamant care în mod obișnuit n-ar fi ajuns pe piață, o piatră remarcabilă nu ca mărime ci ca nuanță, o nuanță de culoarea chihlimbarului aprins, aproape aur vechi, un diamant cum poate nici într-o sută de ani nu găsești. Și privirea din ochii ei când i-l dăduse! Femeile erau toate la fel când era vorba de diamante.

Nevoia de a se ține cu ambele mâini pentru a nu fi aruncat de pe banchetă îl readuse la realitate. Strigă cu iritarea scuzabilă a omului care stăpânește două Rolls Royce-uri și care și-a exersat îndemânarea pe autostrăzile civilizației.

- Doamne Sfinte, ce mașină! Ce drum! Continuă mândros: Și, oricum, unde dracu' este plantația asta de tutun? A trecut mai mult de o oră de când am ieșit din Bulawayo.

- Rătăciți în Rhodesia, spuse cu nepăsare Deirdre între două sărituri involuntare.

Dar șoferul ciocolatiu răspunse cu voioșie că destinația lor se afla chiar după următorul cot al drumului.

Administratorul plantației, domnul Walters îi aștepta pe prispă cu nota de respect datorat poziției de vârf a lui George Crozier în Uniunea Tutunului. O prezentă pe nora sa care o conduse din spate, unde aceasta putea să-și scoată vâlul cu care întotdeauna avea grijă să-și acopere tenul când călătorea cu mașina. În timp ce își scotea agrafele cu grația-i obișnuită, ochii lui Deidre măturară urâtimea camerei goale zugrăvite în alb. Aici nu exista lux, și Deidre, care iubea confortul, se cutremură puțin. Pe perete, ochii ei dădură de un text. „Ce folos are

un om dacă câștigă întreaga lume și își pierde sufletul?“ Cu conștiința împăcată că întrebarea nu avea nici o legătură cu ea, Deidre se întoarse către timida și tăcuta ei însoțitoare. Remarcă, dar cătuși de puțin răutăcioasă, șoldurile late și rochia ieftină de bumbac, apoi, plini de o mulțumire liniștită, ochii ei poposiră pe eleganta și costisitoare simplitate a propriei rochii albe, franțuzești.

Cei doi bărbați o așteptau.

- Nu o să vă plictisiți venind cu noi, doamnă Crozier?

- Deloc. N-am fost niciodată într-o fabrică de tutun. Ieșiră în liniștita după-amiază rhodesiană.

- Acestea de aici sunt răsadurile. Le plantăm conform cererii. Vedeți...

Administratorul continuă să vorbească trăgănat, întrerupt de întrebările ascuțite și sacadate ale soțului ei. Nu îi mai ascultă.

Aceasta era Rhodesia, acesta era ținutul pe care îl iubise Tom, unde el și ea ar fi urmat să vină după terminarea războiului. Dacă n-ar fi fost ucis! Ca întotdeauna la acest gând, simți amărăciunea revoltei. Două luni scurte - atât avuseseră. Două luni de fericire - dacă amestecul de extaz și durere era fericire. Era oare iubirea fericire? Ea trăise intens în acea scurtă perioadă de timp, dar cunoscuse oare tihna, libertatea, mulțumirea liniștită a prezentei sale vieți? Și, pentru prima dată, cumva împotriva voinței ei, recunoscă că poate tot răul fusese spre bine.

„Nu mi-ar fi plăcut să trăiesc aici. N-aș fi putut să-l fac pe Tom fericit. L-aș fi dezamăgit. George mă iubește, și eu țin foarte mult la el, iar el este foarte, foarte bun cu mine. Uite la diamantul pe care mi l-a cumpărat zilele trecute“. Și, gândindu-se la asta, pleoapele îi coborâră de pură plăcere.

- Aici înșirăm frunzele. Walters îi conduse într-un

șopron foarte lung. Pe podea se aflau grămezi mari de frunze verzi, iar „băieți“ negri îmbrăcați în alb le înșirau cu niște ace primitive pe o sfoară lungă. Lucrau cu o voioșie senină, glumind între ei, și arătându-și dinții albi când râdeau.

- Acum, aici afară...

Ieșiră din nou în lumina zilei unde șiruri de frunze atârinate se uscau la soare. Deirdre pufni delicat din cauza mirosului slab, aproape imperceptibil care umplea aerul.

Walters îi conduse în alte magazine unde frunzele de tutun uscate erau supuse tratării următoare. Mirosul era mai puternic, copleșitor și se păru lui Deidre, și brusc o apucă un soi de groază, o frică de nici ea nu știa ce, care o făcu să iasă din acea obscuritate parfumată și amenințătoare în lumina soarelui. Crozier îi remarcă paloarea.

- Ce s-a întâmplat, draga mea, nu te simți bine? Probabil că soarele e de vină. Mai bine nu mai veni cu noi mai departe.

Walters fu îndatoritor. Doamna Crozier trebuia să se întoarcă în casă și să se odihnească. Îl chemă pe un bărbat care se afla în apropiere.

- Domnul Arden - doamna Crozier. Doamna Crozier nu se simte prea bine din cauza căldurii, Arden. Vrei s-o duci, te rog, înapoi în casă?

Senzația de amețală începea să treacă. Deirdre pășea alături de Arden. Până acum abia dacă îi aruncase o privire.

- Deirdre!

Inima îi zvâcni scurt, apoi rămase nemișcată. O singură persoană îi rostise numele în felul ăsta, cu un accent ușor pe prima silabă, ceea ce îl făcea să sune ca o mângâiere.

Se întoarse și se uită lung la bărbatul de lângă ea.



Era aproape negru din cauza soarelui, mergea șchiopătând, pe obraz avea o cicatrice lungă care îi schimba expresia, dar ea îl recunoscuse.

- Tim!

O veșnicie, i se păru ei, se uitară unul la celălalt, muți și tremurând, iar apoi, fără să știe cum sau de ce, se pomeniseră unul în brațele altuia. Apoi, desprinzându-se, Deirdre întrebă, conștientă de idiotețenia întrebării:

- Deci nu ai murit?

- Nu, trebuie că au confundat un alt tip cu mine. Am fost rău lovit la cap, dar mi-am revenit și am reușit să mă târăsc într-un boschet. După aceea nu știu ce s-a întâmplat luni de zile, dar m-a îngrijit un trib prietenos, și în cele din urmă mi-am recăpătat mințile și m-am întors la civilizație. Făcu o pauză. Am aflat că erai căsătorită de șase luni.

Deirdre strigă:

- Oh, Tom, înțelege, te rog să înțelegi! Totul era atât de îngrozitor, singurătatea, sărăcia! Nu mă deranja să fiu săracă alături de tine, dar când am rămas singură n-am avut curajul să înfrunt lipsurile.

- E în regulă, Deirdre, am înțeles. Știu că întotdeauna ți-a plăcut să trăiești confortabil. Te-am luat o dată din confort, dar a doua oară... ei bine, m-a lăsat curajul. Vezi tu, eram într-o stare jalnică, abia puteam să merg fără cârjă, și mai era și cicatricea asta.

Ea îl întrerupse cu patimă.

- Crezi că mi-ar fi păsat?

- Nu, știu că nu ți-ar fi păsat. Am fost un prost. Însă unor femei chiar le pasă. Mi-am pus în minte să fac cumva să te zăresc. Dacă arătai fericită, dacă mi se părea că ești mulțumită cu Crozier, eram hotărât să rămân mort. Și te-am văzut. Tocmai urcai într-o mașină impunătoare. Purtați niște blănuri încântătoare - lucruri pe care eu n-aș fi fost în stare să ți le ofer nici dacă aș fi

muncit ca un sclav – și păraai destul de fericită. Nu mai aveam tăria, curajul și încrederea în mine pe care le avusesem înainte de război. Mă vedeam așa cum eram, infirm și inutil, iar tu arătai atât de frumoasă, o adevărată regină printre femei, atât de demnă să ai blănuri și bijuterii și tot luxul pe care ți-l putea oferi Crozier. Asta și durerea de a vă vedea împreună m-au făcut să mă decid. Toată lumea mă credea mort. Aveam să rămân mort.

- Durerea! repetă Deirdre cu glas coborât.

- La naiba, Deirdre, asta doare! Nu că te condamni. Nu te condamni. Dar doare.

Rămaseră amândoi tăcuți. Apoi Tim îi ridică fața și i-o sărută cu tandrețe.

- Dar acum toate astea s-au terminat, iubito. Singurul lucru pe care trebuie să-l hotărâm este cum să-i dăm vestea lui Crozier.

- Oh! Ea se retrase brusc. Nu mă gândisem... Se întrerupse căci Crozier și administratorul apărură de după colț. Întoarse iute capul și șopti:

- Să nu faci nimic acum. Lasă totul în seama mea. Trebuie să-l pregătesc. Unde ne-am putea întâlni mâine? Nugent reflectă.

- Aș putea veni la Bulawayo. Ce zici de cafeneaua de lângă Standard Bank? La trei o să fie destul de pustie.

Deirdre dădu scurt din cap și se întoarse cu spatele la el îndreptându-se spre ceilalți doi. Tim Nugent se uită după ea ușor încruntat. Ceva în purtarea ei îl nedumirea.

Deirdre rămase foarte tăcută în timpul întoarcerii acasă. Sub pretextul indispoziției cauzate de soare, își stabilea cursul acțiunii. Cum să-i spună? Cum avea să primească el vestea? O lașitate ciudată părea să pună stăpânire pe ea, o dorință tot mai crescândă de a amâna

cât mai mult cu putință dezvăluirea. Măine nu era prea târziu. Până la trei avea să aibă timp berechet.

Hotelul era lipsit de confort. Camera lor era la parter, iar fereastra dădea într-o curte interioară. În seara aceea Deirdre stătu adulmecând aerul stătut și uitându-se cu dezgust la mobila sărăcăcioasă. Mintea îi zbură la luxul lui Monkton Court amplasat în mijlocul pădurii de pini din Surrey. Când în cele din urmă servitoarea ei plecă, se duse agale la caseta de bijuterii. Din partea mâinii, diamantul auriu îi întoarse privirea.

Cu un gest aproape violent îl puse înapoi în casetă și trânti capacul. Măine dimineată avea să-i spună lui George.

Dormi prost. Sub faldurile grele ale plasei de țânțari, aerul era înăbușitor. Se trezi albă și fără vlagă. Imposibil să dai naștere unei scene atât de devreme!

Zăcu toată dimineata în cămaruța de alături, odihnindu-se. Ora prânzului veni asupra ei cu o senzație de șoc. În timp ce își beau cafeaua, George Crozier propuse o călătorie cu mașina la Matopos.

- Avem o grămadă de timp dacă pornim imediat.

Deirdre clătină din cap invocând o migrenă și își zise: „Asta rezolvă situația. Nu pot grăbi lucrurile. La urma urmelor, ce contează o zi în plus? Am să-i explic lui Tim.“

Îi făcu semn cu mâna lui Crozier în timp ce acesta se îndepărta în Fordul hodorogit. Apoi, uitându-se la ceas, porni agale spre locul de întâlnire.

Cafeneaua era pustie la această oră. Se așezară la o măsuță și comandară inevitabilul ceai pe care sud-africanii îl beau la orice oră din zi sau din noapte. Nici unul nu rosti o vorbă până când chelnărița le aduse ceaiul și se retrase apoi după o draperie roz. Atunci Deirdre ridică privirea și îi întâlni ochii care o pândeau intens.

- I-ai spus, Deirdre?

Ea clătină din cap, umezindu-și buzele, căutându-și cuvintele care nu voiau să vină.

- De ce?

- N-am avut ocazia; n-a fost timp.

Chiar și ei vorbele îi sunau ezitante și neconvingătoare.

- Nu e vorba de asta. E altceva. Am bănuț de ieri. Astăzi sunt sigur. Ce e, Deirdre?

Ea clătină mută din cap.

- Există un motiv pentru care nu vrei să-l părăsești pe George Crozier și să te întorci la mine. Care e motivul?

Era adevărat. Există un motiv pe care ea îl știa dincolo de orice dubiu, chiar dacă îi era rușine de el.

- Nu e vorba că îl iubești! Nu-l iubești. Dar există ceva.

Ea se gândi: „În clipa următoare o să-și dea seama. Oh, Doamne, nu-l lăsa să-și dea seama!”

Fața lui se înălbi dintr-o dată.

- Deirdre... e... e că o să fie un... copil?

Într-o fracțiune de secundă ea văzu șansa pe care el i-o oferea. Ce mod minunat! Încetșor, aproape fără să vrea, își înclină capul.

Îl auzi respirând repede, apoi îi auzi glasul, cam ascuțit și dur.

- Asta... schimbă lucrurile. N-am știut. Trebuie să găsim o altă rezolvare. Se aplecă peste masă și îi luă mâinile. Deirdre, iubita mea, niciodată nu m-am gândit, niciodată nu mi-a trecut prin minte să te condamn. Indiferent ce se întâmplă, să nu uiți asta. Trebuia să te revendic atunci când m-am întors în Anglia. M-am speriat, așa că acum depinde de mine să îndrept lucrurile. Înțelegi? Indiferent ce se întâmplă, să nu te frământa, iubito. Nu a fost vina ta.

Îi sărută, pe rând, mâinile. Apoi rămase singură, uitându-se fix, în ceaiul neatins. Și, ciudat, vedea un

singur lucru – un text atârând pe un perete zugrăvit în alb. Cuvintele păreau să sară din el și să se repeadă la ea. „Ce folos are un om...” Se ridică, plăti ceaiul și ieși.

La întoarcerea la hotel, George Crozier fu întâmpinat de servitoarea soției lui care îl informă că doamna rugase să nu fie deranjată. Avea o migrenă foarte puternică.

A doua zi, la nouă dimineața, intră în dormitorul ei, cu o față destul de gravă. Deirdre stătea în pat. Arăta palidă și obosită, dar ochii îi străluceau.

– George, am să-ți spun ceva, ceva destul de cumplit...

El o întrerupse repede.

– Așadar ai auzit. M-am temut că s-ar putea să te tulbure.

– Să mă tulbure?

– Da. Tu ai stat de vorbă cu sârmanul tânăr în ziua aceea.

El îi văzu mâna furișându-i-se către inimă, genele pălpâind, apoi ea spuse cu un glas coborât care, cumva, îl înspăimântă:

– N-am auzit nimic. Spune-mi repede.

– Credeam...

– Spune-mi!

– Acolo, pe plantația de tutun. Tipul s-a împușcat. L-a doborât războiul, era cu nervii la pământ, presupun. Nu exista nici un alt motiv care să explice gestul lui.

– S-a împușcat... în șopronul ăla întunecos în care atârna tutunul. Ea vorbea cu certitudine, cu privirea unui somnambul în timp ce în fața ochilor vedea o siluetă zăcând în întunericul mirositor, cu un revolver în mână.

– Vai, chiar așa! Acolo ți s-a făcut ieri rău. Ciudat lucru!

Deirdre nu răspunse. Ea văzu un alt tablou – o masă cu două cești de ceai, și o femeie înclinându-și capul

în semn de acceptare a unei minciuni.

- În fine, războiul e răspunzător pentru multe, spuse Crozier și întinse mâna după un chibrit, își aprinse pipa, pufăind cu grijă.

Strigătul soției sale îl făcu să tresară.

- Oh, nu fuma! Nu suport mirosul!

El se holbă la ea cu o uimire blajină.

- Draga mea fată, nu trebuie să fii nervoasă. La urma urmelor, nu poți scăpa de mirosul de tutun. Îl întâlnești pretutindeni.

- Da, pretutindeni! Ea surâse chinuit și îngână câteva cuvinte pe care el nu le prinse, cuvinte pe care le alesese pentru originalul necrolog al morții lui Tim Nugent: *„Pe lumină am să-mi amintesc, iar pe întuneric n-am să uit.”*

Ochii ei se măriră în timp ce urmăreau spirala ascendentă a fumului, și repetă cu un glas jos și monoton:

- Pretutindeni, pretutindeni...

*Sfârșit*